

חֹבֶרֶת שְׁאֵלוֹת חֹזְרָה בְּנִבְיָא

סֵפֶר מַלְכִים א

שְׁאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת

יוֹנָתָן לֹוִי

תוכן עניינים

- 3 פרק א – המלכת שלמה ומרד אדניה
- 5 פרק א – המלכת שלמה ומרד אדניה – תשובות
- 7 פרק ב – צוואת דוד לשלמה
- 9 פרק ב – צוואת דוד לשלמה – תשובות
- 11 פרק ג – התגלות ה' לשלמה, והבטחתו לשלמה חכמה, עושר וכבוד שלא היו כמותם
- 12 פרק ג – התגלות ה' לשלמה, והבטחתו לשלמה חכמה, עושר וכבוד שלא היו כמותם – תשובות
- 13 פרקים ד, ה – מלכות שלמה בתפארתה
- 14 פרקים ד, ה – מלכות שלמה בתפארתה – תשובות
- 15 פרק ו – תיאור בנין בית המקדש
- 16 פרק ו – תיאור בנין בית המקדש
- 17 פרק ז – בנין בית המלך וכלי המקדש
- 18 פרק ז – בנין בית המלך וכלי המקדש – תשובות
- 19 פרק ח – חנוכת בית המקדש ותפילת שלמה לה' המדגיש את המקדש כמקום תפילה
- 21 פרק ח – חנוכת בית המקדש ותפילת שלמה לה' המדגיש את המקדש כמקום תפילה – תשובות
- 23 פרק ט – התגלות ה' (השניה) לשלמה ומפעלי הבניה הגדולים של שלמה
- 24 פרק ט – התגלות ה' (השניה) לשלמה ומפעלי הבניה הגדולים של שלמה – תשובות
- 25 פרק י – ביקור מלכת שבא אצל שלמה, תיאור גדולת מלכותו של שלמה
- 26 פרק י – ביקור מלכת שבא אצל שלמה, תיאור גדולת מלכותו של שלמה – תשובות
- 27 פרק יא – הגורמים לפילוג הממלכה
- 30 פרק יא – הגורמים לפילוג הממלכה – תשובות
- 32 פרק יב – המלכת רחבעם, המרידה נגדו והתפלגות הממלכה
- 34 פרק יב – המלכת רחבעם, המרידה נגדו והתפלגות הממלכה – תשובות
- 36 פרק יג – נבואת איש האלוקים וסופו, ירבעם ממשיך בדרכו הרעה
- 38 פרק יג – נבואת איש האלוקים וסופו, ירבעם ממשיך בדרכו הרעה – תשובות
- 39 פרק יד – סופו של ירבעם ושל רחבעם
- 40 פרק יד – סופו של ירבעם ושל רחבעם – תשובות
- 41 פרקים טו-טז
- 44 פרקים טו – טז מלכי יהודה וישראל – תשובות
- 46 פרק יז – הרעב שבימי אחאב
- 47 פרק יז – הרעב שבימי אחאב – תשובות
- 48 פרק יח – אליהו בהר הכרמל
- 51 פרק יט – בריחת אליהו מפני איזבל, התגלות ה' לאליהו, הכנות לעתיד

- 52 פרק יט – בריחת אליהו מפני איזבל, התגלות ה' לאליהו, הכנות לעתיד – תשובות
- 53 פרק כ – מלחמת אחאב וארם
- 54 פרק כ – מלחמת אחאב וארם – תשובות
- 55 פרק כא – אחאב וכרם נבות היזרעאלי
- 56 פרק כא – אחאב וכרם נבות היזרעאלי – תשובות
- 57 פרק כב – מלחמת אחאב ויהושפט בארם, מות אחאב, אחזיהו בנו מולך תחתיו
- 58 פרק כב – מלחמת אחאב ויהושפט בארם, מות אחאב, אחזיהו בנו מולך תחתיו – תשובות

פרק א – המלכת שלמה ומרד אדניה

1. אבישג השונמית: (א-ד)

א. מי היתה אבישג השונמית? (ג)

ב. לשם מה היא נזכרה בפרק זה? (ג)

ג. מי מת בעקבות רצונו להתחתן איתה? (ב, יג-כה)

2. המלכת אדוניה את עצמו: (ה-י)

א. מה גרם לאדוניה לחשוב שהוא ראוי למלוך? (ו)

ב. באילו גינוני מלכות אדוניה נקט? (ה)

ג. מי מעבדי דוד הצטרף לאדוניה, ומדוע?

3. תגובת דוד להמלכת אדוניה:

א. כיצד דוד הגיב להמלכת אדוניה את עצמו? (כח-ל)

ב. כיצד נודע לדוד על המלכת אדוניה את עצמו?

ג. מה גרם לדוד להמליך את שלמה מיד? (יד-כז)

ד. כיצד בת שבע מנמקת לדוד את התנגדותה להמלכת אדוניה? (כא)

4. המלכת שלמה: (כח-מ)

א. על מי מצווה דוד להמליך את שלמה? (לב)

ב. היכן ציווה דוד למשווח את שלמה, ומדוע? (לג-לד)

ג. מה היה מיוחד מהמלכת שלמה מבחינת השעה בה התחילה מלכותו? (לד-לה)

ד. במה בניהו בן יהוידע מברך את דוד? (לו-לז)

5. תגובת אדוניה ואנשיו להמלכת שלמה: (מ-נג)
א. כיצד נודע לאדוניה ואנשיו ששלמה הומלך? (מ-מח)

ב. כיצד הגיבו האנשים שהיו עם אדוניה? (מט)

ג. מדוע אדוניה ברח והחזיק בקרנות המזבח? (נ-נא)

ד. מה דרש אדוניה משלמה על מנת שיסכים לעזוב את קרנות המזבח? (נא)

ה. מה התנאי שהתנה שלמה עם אדוניה כדי לעזבו? (נב-נג)

ו. האם אדוניה עמד בתנאי ששלמה התנה עימו? הסבר! (ב, יג-כה)

בהצלחה!!!

פרק א – המלכת שלמה ומרד אדניה – תשובות

1. **אבישג השונמית: (א-ד)**
 - א. מי היתה אבישג השונמית? (ג)
אשה בתולה, היפה בכל גבול ישראל.
 - ב. לשם מה היא נזכרה בפרק זה? (ג)
כמי שהביאו לדוד כדי לחממו ע"י חום גופה כיוון שדוד לא הצליח להתחמם ע"י התכסות בבגדים (לפי המדרש כיוון שזלזל בבגדו של שאול).
 - ג. מי מת בעקבות רצונו להתחתן איתה? (ב, יג-כה)
אדוניה שביקש מבת שבע, אם שלמה, שתבקש משלמה שיתן לו את אבישג לאשה. [אגב, דבר זה מסביר מדוע בפרק א נסמכה פרשת אבישג השונמית למרד אדוניה].
2. **המלכת אדוניה את עצמו: (ה-י)**
 - א. מה גרם לאדוניה לחשוב שהוא ראוי למלוך? (ו)
מכך ש: "אביו לא העיר לו מעולם, יפה תואר, יהיה הבן שאחר אבשלום.
 - ב. באילו גינוני מלכות אדוניה נקט? (ה)
עשה לו רכב ופרשים, וחמישים איש רצו לפניו (לכבוד).
 - ג. מי מעבדי דוד הצטרף לאדוניה, ומדוע?
יואב בן צרויה – כיוון שידע שדוד מקפיד עליו על שהרג את אבנר, אבשלום ועמשא, אביתר הכהן – כיוון שהיה מבני בניו של עלי וידע שהכהונה הגדולה תילקח ממנו.
3. **תגובת דוד להמלכת אדוניה:**
 - א. **כיצד דוד הגיב להמלכת אדוניה את עצמו? (כח-ל)**
דוד נשבע לבת שבע בה' ששלמה ימלוך אחריו, עוד באותו היום.
 - ב. **כיצד נודע לדוד על המלכת אדוניה את עצמו?**
בת שבע סיפרה זאת לדוד, ותוך כדי כך נתן הנביא בא לספר זאת לדוד.
 - ג. מה גרם לדוד להמליך את שלמה מיד? (יד-כז)
נתן הנביא בא לספר לדוד על המלכת אדוניה את עצמו בזמן בת שבע מספרת לו זאת כדי לחזק את דבריה (=שהיא דוברת אמת). ומדבריהם נשמע שמתארגן סוג של 'מרד' (בכך שלא קראו לנתן הנביא ומקורבי דוד הנאמנים).
 - ד. **כיצד בת שבע מנמקת לדוד את התנגדותה להמלכת אדוניה? (כא)**
אם דוד לא ימליך את שלמה באופן ברור, אדוניה יתפוס את המלכות ויהרוג אותה ואת שלמה.
4. **המלכת שלמה: (כח-מ)**
 - ה. על מי מצווה דוד להמליך את שלמה? (לב)
נתן הנביא, בניהו בן יהוידע, צדוק הכהן.
 - ו. היכן ציווה דוד למשווח את שלמה, ומדוע? (לג-לד)
בנחל הגיחון, כדי לרמז שתמשך מלכותו.
 - ז. מה היה מיוחד מהמלכת שלמה מבחינת השעה בה התחילה מלכותו? (לד-לה)
שלמה מתחיל למלוך בעוד דוד חי.
 - ח. במה בניהו בן יהוידע מברך את דוד? (לו-לז)
שה' ילווה את שלמה כשם הוא ליווה את דוד, ויגדל את כיסאו יותר מכסא דוד (הרחבת המלכות).
5. **תגובת אדוניה ואנשיו להמלכת שלמה: (מ-נג)**
 - א. **כיצד נודע לאדוניה ואנשיו ששלמה הומלך? (מ-מח)**
שמעו קול שופר, וקול שמחה של העם (מחללים בחלילים), ועדיין לא ידעו מה פשר הדבר עד שהגיע יונתן בן אביתר הכהן ובישר להם ששלמה הומלך, והדבר מקובל על דוד.
 - ב. **כיצד הגיבו האנשים שהיו עם אדוניה? (מט)**
הלכו להם ועזבו את אדוניה (מפני שפחדו שיענשו בעקבות התחרם לאדוניה).
 - ג. **מדוע אדוניה ברח והחזיק בקרנות המזבח? (נ-נא)**

אדוניה חשש ששלמה ירצה להורגו, וחשב שאם יברח ויאחוז בקרנות המזבח שלמה ימנע מלהורגו (בעקבות

קדושת המקום).

ד. מה דרש אדוניה משלמה על מנת שיסכים לעזוב את קרנות המזבח? (נא)

שישבע שלא יהרגו.

ה. מה התנאי שהתנה שלמה עם אדוניה כדי לעזבו? (נב-נג)

שלא ינסה שוב למרוד אלא יקבל את מלכות שלמה.

ו. האם אדוניה עמד בתנאי שלמה התנה עימו? הסבר! (ב, יג-כה)

ז. לא, שכן ביקש מבת שבע שתבקש משלמה שיתן לו את אבישג (ומשמעות הדבר כמו מרידה – אשת המלך אסורה

לזר).

פרק ב – צוואת דוד לשלמה

1. צוואת דוד לשלמה: (א-י)

א. מהם עיקרי צוואת דוד לשלמה? (ארבעה דברים) מהו נימוקו של דוד לכל אחת מבקשותיו?

נימוק דוד לבקשתו	ציווי דוד	
		1
		2
		3
		4

ב. כיצד מתוארת תחילת מלכותו של שלמה? (יב)

2. אדוניה מבקש את אבישג: (יג-כא)

א. כיצד אדוניה מבקש לקבל את אבישג השונמית לאשה? (יג-יח)

מדוע אדוניה רוצה את אבישג? (2 סיבות) (טו מצודת דוד; א, ג)

מהם נימוקיו של אדוניה לבקשתו? (טו; כב)

3. תגובת שלמה לבקשת אדוניה: (כב-כה)

א. מדוע שלמה מסרב לבקשתו של אדוניה? (כב)

כיצד שלמה מגיב לבקשתו של אדוניה, ומדוע? (כג-כה)

4. גירוש אביתר מהכהונה הגדולה: (כו-כז)

א. מדוע שלמה מסלק את אביתר מהכהונה הגדולה? (א, כה)

ב. מדוע שלמה לא הרגו? (כו)

ג. מה הסיבה שבעדיה נגזר דבר זה על אביתר? (כז)

5. המתת יואב: (כח-לד)

א. מה גרם ליואב לברוח מפני שלמה? (כח)

ב. כיצד יואב ניסה להציל את עצמו מכך ששלמה יהרגו? (כח)

ג. מדוע שלמה התעקש להרוג את יואב למרות היותו במקום שהמוות, לכאורה, לא ראוי בו? (לא-לג)

6. מינויי שלמה: (לה)

את מי מינה שלמה במקום אביתר ויואב?

7. סופו של שמעי בן גרא: (לו-מו)

א. מה התנאי שהתנה שלמה עם שמעי על מנת שלא ימות? (לו-לח)

ב. מדוע שלמה לא הרג את שמעי מיד? (ח-ט)

ג. מה גרם לכך ששמעי ימות? (לט-מו)

בהצלחה!!!

פרק ב – צוואת דוד לשלמה – תשובות

1. צוואת דוד לשלמה: (א-י?)

א. מהם עיקרי צוואת דוד לשלמה? (ארבעה דברים) מהו נימוקו של דוד לכל אחת מבקשותיו?

ציווי דוד	נימוק דוד לבקשתו
1 ללכת בדרך ה'	המשכת המלכות בזרעו תלויה בדבר זה.
2 סגירת חשבון עם יואב בן צרויה	הרג את אבנר בן נר, עמשא בן יתר. הרגם למרות שלא נשמרו מפניו.
3 להטיב עם ברזילי הגלעדי – שיהיו מאוכלי שולחנו	הוא ומשפחתו התקרבו אלי בשעה שברחתי מאבשלום. (הכרת הטוב)
4 סגירת חשבון עם שמעי בן גרא	קילל את דוד כשברח מפני אבשלום.

ב. כיצד מתוארת תחילת מלכותו של שלמה? (יב)

ממלכתו היתה מבוססת וחזקה.

2. אדוניה מבקש את אבישג: (יג-כא)

א. כיצד אדוניה מבקש לקבל את אבישג השונמית לאשה? (יג-יח)

אדוניה פונה לבת שבע, אם שלמה, ומבקש ממנה שתדאג לכך מאת שלמה.

ב. מדוע אדוניה רוצה את אבישג? (טו מצודת דוד; א, ג)

כיוון שהיא היתה הנערה היפה שבכל גבול ישראל. זה היה השלב הראשון בתוכניתו להשתלט על המלוכה (אין הדיוט משתמש בתשמיש של מלך).

ג. מהם נימוקיו של אדוניה לבקשתו? (טו; כב)

עמ"י בחר בי למלוך, אמנם המלכות עברה לשלמה אחי, ומאת ה' היתה זו. אדוניה ראוי יותר למלוך כיוון שהוא גדול משלמה.

3. תגובת שלמה לבקשת אדוניה: (כב-כה)

א. מדוע שלמה מסרב לבקשתו של אדוניה? (כב)

שלמה הבין שאדוניה מחפש תואנה לכבוש את המלכות.

ב. כיצד שלמה מגיב לבקשתו של אדוניה, ומדוע? (כג-כה)

מצווה את בניו בן יהוידע להורגו, כיוון שמרד במלכות (ולא עמד בהסכם שלו עם שלמה שלא יתנשא למלוך [א, ג]).

4. גירוש אביתר מהכהונה הגדולה: (כו-כז)

א. מדוע שלמה מסלק את אביתר מהכהונה הגדולה? (א, כה)

כיוון שהוא הצטרף לאדוניה בעת המרד (כשהמליך את עצמו).

ב. מדוע שלמה לא הרגו? (כו)

כיוון שנשא את ארון ה' והצטרף לדוד בעת צרותיו ובריחתו מאת אבשלום.

ג. מה הסיבה שבעדיה נגזר דבר זה על אביתר? (כז)

שבועת ה' לעלי בעקבות חטא בניו ושהוא לא כיהה במ – שהכהונה הגדולה תינטל מזרעו.

5. המתת יואב: (כח-לד)

א. מה גרם ליואב לברוח מפני שלמה? (כח)

ששמע על עונשו של אביתר הכהן.

ב. כיצד יואב ניסה להציל את עצמו מכך ששלמה יהרגו? (כח)

החזיק בקרנות המזבח מתוך מחשבה שכך שלמה לא יהרגו (מפני קדושת המקום).

ג. מדוע שלמה התעקש להרוג את יואב למרות היותו במקום שהמוות, לכאורה, לא ראוי בו? (לא-לג)

כיוון שכל עוד יואב חי יש חרפה על בית דוד, מפני שיואב הרג לחנם שני אנשים צדיקים וטובים ממנו (ללא סיבה מוצדקת).

6. מינויי שלמה: (לה)

שאלות חזרה מלכים א – פרק ב – תשובון

את מי מינה שלמה במקום אביתר ויואב?

את בניהו בן יהוידע שלמה מינה במקום יואב כשר צבא.

את צדוק הכהן שלמה מינה במקום אביתר ככהן גדול.

7. סופו של שמעי בן גרא: (לו-מו)

א. מה התנאי שהתנה שלמה עם שמעי על מנת שלא ימות? (לו-לח)

שיבנה לו בית בירושלים, וישב שם ולא יצא מירושלים לעולם. אם יצא מירושלים – ימות.

ב. מדוע שלמה לא הרג את שמעי מיד? (ח-ט)

מפני שבועת דוד לו שלא ימיתו.

ג. מה גרם לכך ששמעי ימות? (לט-מו)

ברחו לשמעיי שני עבדים לאכיש בן מעכה מלך גת, שמעי הלך לאכיש כדי לבקש את עבדיו. וכיוון שעבר על

התנאי ששלמה הציב לו – שלמה שלח את בניהו בן יהוידע שיהרגו.

פרק ג – התגלות ה' לשלמה, והבטחתו לשלמה חכמה, עושר וכבוד שלא היו כמותם

1. נישואי שלמה עם בת פרעה: (א-ג)

א. מה עשה שלמה כדי שיוכל להתחתן עם בת פרעה? (א, מצודת דוד)

ב. עיין רד"ק (ג), האם נישואי שלמה עם בת פרעה היו חיוביים או שליליים?

2. מהי הבמה הגדולה, ואיזה דבר מיוחד עשה בה שלמה? (ד)

3. התגלות ה' אל שלמה בחלום הלילה: (ה-יד)

א. מה ה' הציע לשלמה? (ה)

ב. כיצד שלמה הגיב להצעת ה'?(ו-ט)

ג. מה ה' הבטיח לשלמה כתוצאה מכך ללא תנאי? (י-יג)

ד. מה ה' הבטיח לשלמה עם תנאי, ומהו אותו תנאי? (יד)

4. משפט המלך: (טז-כח)

א. 'אז תבאנה שתיים נשים... ' – לשם מה הובא מקרה זה? (טז; כח)

ב. תאר מה היה משפט המלך! (טז-כג)

ג. כיצד שלמה הגיב לאחר ששמע את טענות שתי הנשים? (כה)

ד. כיצד ידע שלמה לזהות מי היא אם הבן החי? (כו-כז)

בהצלחה!!!

פרק ג – התגלות ה' לשלמה, והבטחתו לשלמה חכמה, עושר וכבוד שלא היו כמותם -

תשובות

1. נישואי שלמה עם בת פרעה: (א-ג)
 - א. מה עשה שלמה כדי שיוכל להתחתן עם בת פרעה?
גייר אותה קודם לכן. (אמנם הרד"ק (ג) מציין שהדבר היה אסור כיוון שהיא היתה דור ראשון למצרים, ומצרים מותרים לבוא בקהל מדור שלישי בלבד).
 - ב. עיין רד"ק (ג), האם נישואי שלמה עם בת פרעה היו חיוביים או שליליים?
נישואי שלמה עם בת פרעה אינם שליליים, שהרי מסתבר שגייר אותה קודם לכן. ולא ראינו שהכתוב ציין שחטא בכך שלקחה לאשה אלא בכך שהרבה נשים נוכריות שהיטו את לבבו לעת זקנותו.
2. מהי הבמה הגדולה, ואיזה דבר מיוחד עשה בה שלמה? (ד)
הבמה הגדולה היא מזבח הנחושת שעשה בצלאל. ונקראה 'גדולה' מבחינת קדושתה וחשיבותה. שלמה העלה עליה אלף עולות ביום אחד. (רש"י).
3. התגלות ה' אל שלמה בחלום הלילה: (ה-יד)
 - א. מה ה' הציע לשלמה? (ה)
נתן לו אפשרות לבקש בקשה מיוחדת.
 - ב. כיצד שלמה הגיב להצעת ה'?(ו-ט)
פתח בהודאה על כך שה' קיים את הבטחתו לדוד אביו שהממלכה תישאר ביד בנו, אע"פ שהוא אינו ראוי לכך. וביקש מה' לב חכם לשפוט את עמ"י.
 - ג. מה ה' הבטיח לשלמה כתוצאה מכך ללא תנאי? (י-יג)
הדבר היה טוב בעיני ה' ששלמה ביקש זאת, ומכיוון שזו היתה בקשת שלמה והוא לא ביקש אריכות ימים, עושר או נצחון אויביו – ה' יתן לו גם חכמה, עושר וכבוד.
 - ד. מה ה' הבטיח לשלמה עם תנאי, ומהו אותו תנאי? (יד)
אריכות ימיו, ואריכות ממלכתו (כיוון שדבר זה כבר צויין כתנאי בתורה שתלוי בשמירת המלך את דרך ה').
4. משפט המלך: (טז-כח)
 - א. 'אז תבאנה שתיים נשים... ' – לשם מה הובא מקרה זה? (טז; כח)
לברר שאכן ה' נתן לו לב חכם לשפוט את העם.
 - ב. תאר מה היה משפט המלך! (טז-כג)
שתי נשים זונות שגרו לבדן בבית אחד, ולכל אחד מהן תינוק, מת בנה של אחת הנשים, ואחת מהן טוענת שאותה שמת בנה החליפה את בנה המת עם בנה החי.
 - ג. כיצד שלמה הגיב לאחר ששמע את טענות שתי הנשים? (כה)
ביקש שיביאו לו חרב כדי לחצות את הבן החי ולתת לכל אחת מהנשים את חציו.
 - ד. כיצד ידע שלמה לזהות מי היא אם הבן החי? (כו-כז)
האשה שריחמה על הבן והעדיפה לוותר עליו ובלבד שלא ימות – אמר שלמה שהיא האם, כיוון שנכמרו רחמיה עליו כשל
אם.

פרקים ד,ה – מלכות שלמה בתפארתה

1. במה התבטא המצב הטוב של עם ישראל בימי תחילת מלכות שלמה!

- _____ – (ה,א)
_____ – (ה,ב-ג)
_____ – (ה,ה)

2. תאר כיצד באה לידי ביטוי חכמת שלמה! (ה, ט-יד)

3. טו-לב)

א. על מה היו מבוססים קשריו של שלמה עם מלך צור? (טו)

ב. לשם מה שלח שלמה שליחים אל חירם מלך צור? (טז-כ)

ג. אלו שתי פעולות התחייב חירם לעשות כדי למלא את בקשת שלמה? (כא-כג)

ד. מה התחייב שלמה לעשות עבור חירם בתמורה לבקשות אלו? (כ)

ה. כיצד נימק שלמה לחירם מדוע דוד לא בנה את בית המקדש ואילו הוא (שלמה) יכול לבנות את בית המקדש? (ה, טז-יט)

ו. עיין פרק ט פסוקים י-ג. מה נתן שלמה לחירם מלך צור, ומדוע?

בהצלחה!!!

פרקים ד,ה – מלכות שלמה בתפארתה – תשובות

1. במה התבטא המצב הטוב של עם ישראל בימי תחילת מלכות שלמה!
(ה,א) – מבחינה מדינית, שלמה שלט על חבל ארץ גדול מאוד.
(ה, ב-ג) – מבחינה כלכלית מלכות שלמה היתה עשירה מאוד.
(ה, ה) – מבחינה בטחונית – עם ישראל ישב באופן בטוח ושלו.
2. תאר כיצד באה לידי ביטוי חכמת שלמה! (ה, ט-יד)
(י) חכמת שלמה היתה רבה משל חכמי קדם (יודעי מזלות) וחכמי מצרים (חכמי הטבע). (יא) היה חכם מאנשים חכמים שקדמו לו, חכמת שלמה נודעה למרחוק בין הגויים. (יב) שלמה ידע שלושת אלפים משלים, אלף וחמישה שירים. (יג) ידע את שפת העצים והחיות. (יד) מלכים רבים באו לשמוע את חכמת שלמה.
3. יחסי שלמה וחירם מלך צור: (ה, טו-לב)
 - א. על מה היו מבוססים קשריו של שלמה עם מלך צור? (טו)
בעבור אהבתו של חירם לדוד.
 - ב. לשם מה שלח שלמה שליחים אל חירם מלך צור? (טז-כ)
כדי שיסייע לו בבניית בית המקדש בכריתת עצים (ברוש וארזים).
 - ג. אלו שתי פעולות התחייב חירם לעשות כדי למלא את בקשת שלמה? (כא-כג)
עבדי חירם יכרתו עצי ארזים וברושים, וידאגו להעברתם עד היכן ששלמה יבקש (הם יקשרו את העצים זה לזה כדי להעבירם בים, ואח"כ יסייעו בהסרת הקשרים מהם).
 - ד. מה התחייב שלמה לעשות עבור חירם בתמורה לבקשות אלו? (כ)
שלמה ישלח את עבדיו שיסייעו לעבדי חירם, שלמה ישלם את שכר עבדי חירם.
 - ה. כיצד נימק שלמה לחירם מדוע דוד לא בנה את בית המקדש ואילו הוא (שלמה) יכול לבנות את בית המקדש? (ה, טז-יט)
דוד היה עסוק במלחמות, ולאחר שהמלכות התבססה, ואין מי שמאיים על עמ"י – ניתן לבנות את בית ה'.
 - ו. עיין פרק ט פסוקים י-יג. מה נתן שלמה לחירם מלך צור, ומדוע?
נתן לו עשרים ערים בגליל, בעבור כך שחירם נתן לו שחירם שיפיע את שלמה בעצי ברושים וארזים, ובזהב רב.

פרק ו – תיאור בנין בית המקדש

1. זמן בנין בית המקדש: (א; לז-לח)

א. מתי התחילה בניית בית המקדש? (א)

ב. הוכח שבזמן זה התחילה בניית בית המקדש! (לז-לח)

ג. כמה זמן ארכה בניית בית המקדש? (לח)

ד. מהו חודש 'זיו' ומדוע נקרא כך? (א)

ה. מהו חודש 'בול', ומדוע נקרא כך? (לח)

2. מהו ה"דביר" ומדוע נקרא כך? (ה)

3. מה היה מיוחד באופן בניין בית המקדש? (ז)

תנאי הקב"ה עם שלמה: (יא-יג)

א. מהו הדבר שה' הבטיח לשלמה?

ב. מה התנאי שהקב"ה מציב לשלמה כדי לקיים את אותה הבטחה?

4. באלו סוגי עצים שלמה השתמש לצורך בנין בית המקדש, ולצורך מה? פרט! (יד-לד)

בהצלחה!!!

פרק ו – תיאור בנין בית המקדש

1. זמן בנין בית המקדש: (א; לז-לח)
 - א. מתי התחילה בניית בית המקדש? (א)
 - בשנה ה-480 לצאת בני ישראל ממצרים. בשנה הרביעית למלכות שלמה בחודש זיו (=אייר).
 - ב. הוכח שבזמן זה התחילה בניית בית המקדש! (לז-לח)
'בשנה הרביעית יסד בית ה' בירח זו, ובשנה האחת עשרה... פלה הבית לכל דבריו ולכל משפטו':
 - ג. כמה זמן ארכה בניית בית המקדש? (לח)
שבע שנים (וחצי).
 - ד. מהו חודש 'זיו' ומדוע נקרא כך? (א)
אייר. על שם זוהר הפרחים והניצנים הנראים אז בארץ. (מצודת ציון).
 - ה. מהו חודש 'בול', ומדוע נקרא כך? (לח)
חשוון. על שם שבו נובלים וכומשים עלי האילנות. (מצודת ציון).
2. מהו ה"דביר" ומדוע נקרא כך? (ה)
בית קודש הקדשים. נקרא כך על שם שהדיבור יוצא משם (וכן המחיצה המפרידה בין הקודש לקודש הקודשים נקראת כד).
3. מה היה מיוחד באופן בניין בית המקדש? (ז)
לא השתמשו לצורך סיתות האבנים בכלי ברזל בבית המקדש, אלא הניחו את אבנים שלמות (באותו אופן שסותתו בעת חציבתם מההר) לצורך בנין בית המקדש.
4. תנאי הקב"ה עם שלמה: (יא-יג)
 - א. מהו הדבר שה' הבטיח לשלמה?
שהשכינה תשרה בבית המקדש.
 - ב. מה התנאי שהקב"ה מציב לשלמה כדי לקיים את אותה הבטחה?
ששלמה ישמור את מצוות ה'.
5. באלו סוגי עצים שלמה השתמש לצורך בנין בית המקדש, ולצורך מה? פרט! (יד-לד)
ארז – קירות הבית, הקירות שתוך הבית, ציפוי המזבח.
ברוש – קירות הסיפון.
זית (עצי שמן) – הכרובים, מחיצת הדביר, מזוזות פתח ההיכל.

פרק ז – בנין בית המלך וכלי המקדש

1. בניית בית שלמה: (א-יב)

א. כמה זמן ארכה בניית ביתו של שלמה?

ב. כמה זמן ארכה בניית הית המקדש?

מהי סיבת הפער של זמן הבניה שבין שני הבניינים?

2. על מי הוטל לבצע את עבודות הנחושת בבית המקדש, ומדוע? (יג-יד)

3. יכין ובועז: (טו-כב)

א. מי היו יכין ובועז? (טו-כא)

ב. מדוע נקראו בשם זה? (כא)

מהן ה"מכונות"?

א. למה הן שימשו?

ג. כמה מכונות נעשו?

4. מה עשה שלמה עם הכסף והזהב שהקדיש דוד אביו (משלל מלחמותיו), ומדוע? (נא)

בהצלחה!!!

פרק ז – בנין בית המלך וכלי המקדש – תשובות

1. בניית בית שלמה: (א-יב)
 - א. כמה זמן ארכה בניית ביתו של שלמה?
13 שנים.
 - ב. כמה זמן ארכה בניית הית המקדש?
7 שנים (וחצי).
 - ג. מהי סיבת הפער של זמן הבניה שבין שני הבניינים?
שלמה התעצל בבניית ביתו, משא"כ בבניית ביהמ"ק, שהרי גודלו של ביהמ"ק והטורח בו היו מרובים מהנצרך לטובת בניית ביתו של שלמה.
2. על מי הוטל לבצע את עבודות הנחישות בבית המקדש, ומדוע? (יג-יד)
על חירם משבט נפתלי שהיה גר בצור. כיוון שהיה מומחה בהכנת עבודות מנחישות.
3. יכין ובועז: (טו-כב)
 - א. מי היו יכין ובועז? (טו-כא)
שמות שני עמודים שהיו באולם שלפני היכל בית המקדש.
 - ב. מדוע נקראו בשם זה? (כא)
יכין – לרמוז שהבית יכון (=יעמוד) לעד. בועז – ע"י הקורבנות עמ"י יזכה לעוז וחוזק.
4. עשיית ה"מכונות": (כז-לז)
 - א. מהן ה"מכונות"?
מושבות הכיורות.
 - ב. למה הן שימשו?
עליהן הונחו הכיורות.
 - ג. כמה מכונות נעשו?
10.
5. מה עשה שלמה עם הכסף והזהב שהקדיש דוד אביו (משלל מלחמותיו), ומדוע? (נא)
 - א. השתמש בחלק ממנו לצורך בנין בית המקדש מפני כבוד דוד אביו, ואת השאר נתן לשמירה באוצרות בית ה' (ולא היה צריך להשתמש בהם לצורך בניית ביהמ"ק כיוון שהיה לו די כסף וזהב משלו).
 - ב. לא השתמש כלל בקודשי דוד אביו מכמה סיבות:
 1. שידע שביהמ"ק ייחרב ולא רצה שהגויים יתלו את החורבן ב'גזילת' דוד את שלל אויביו.
 2. שמר את אותם הקדשות למקרה בו יהיה רעב כפי שהיה בימי דוד אביו.

פרק ח – חנוכת בית המקדש ותפילת שלמה לה' המדגיש את המקדש כמקום תפילה

5. הקהלת שלמה: (א-יא)

עיין בדברי המלבי"ם (פסוקים א-ב) הבאים:

'אז יקהל' הנה לקדש העזרה היה צריך ב"ד של שבעים ואחד כמבואר בסנהדרין ולכן קבץ כל זקני ישראל שהם הסנהדרין, וגם קבץ כל ראשי האבות שהם הנשיאים לכבוד המלך ולכבוד הארון, וזהו שאמר: 'אל המלך שלמה להעלות ארון ברית ה'.

'ויקהלו' אמנם על ידי זה נקהלו כלל ישראל מעצמם וזה היה ג"כ לכבוד המלך, ועל זה אמר: 'אל המלך שלמה'.

א. את מי הקהיל שלמה? (א)

ב. לשם מה הוא הקהילם? (א)

ג. מי הצטרף לאותו מעמד למרות ששלמה לא הקהיל אותו לשם כך, ומה הדבר מבטא?

ד. מהו 'ירח האיתנים'? (ב)

ה. מדוע הוא נקרא כך? (3 תשובות)

ה. מה היה מונח בארון ה', ומדוע? (ח)

ו. מתי שרתה השכינה בבית המקדש, וכיצד הדבר בא לידי ביטוי? (י-יא)

6. תגובת שלמה לשריית השכינה: (יב-כא)

א. מה שלמה אמר בעקבות שריית השכינה בבית המקדש? (יב-יג)

ב. מה שלמה מספר לעם באותה הזדמנות? (יד-כא)

7. תפילת שלמה שיתקבלו התפילות דרך בית המקדש: (כב-סא)

א. על מה שלמה מודה לקב"ה? (כב-כד)

ב. מה שלמה מבקש מהקב"ה?

מנה את סוגי התפילות ששלמה ביקש שישמעו דרך בית המקדש! (9 סוגי תפילות)

1. (כט-ל):

2. (לא-לב):

3. (לג-לד):

4. (לה-לו):

5. (לז):

6. (לח-מ):

7. (מא-מג):

8. (מד-מה):

9. (מו-נג):

ג. כיצד שלמה מנמק את הצורך שה' ישמע לתפילת המבקש סליחה על חטאו? (נ-נג)

ד. מה ההבדל בין בקשת שלמה לכך שה' ישמע לישראל המתפלל אליו לעומת גוי המתפלל אליו, ומדוע? (מג)

8. **ברכת שלמה לעם:** (נד-סו)

א. מהן שלוש הברכות ששלמה ברך את העם?

(נו-נז):

(נח):

(נט-ס):

ב. ביום ההוא קידש שלמה את החצר אשר לפני בית ה'. מדוע? (סד)

ג. 'ויעש שלמה בעת ההיא את החג' (סה) על איזה חג מדובר, ומתי זה היה? (סה-סו)

בהצלחה!!!

פרק ח – חנוכת בית המקדש ותפילת שלמה לה' המדגיש את המקדש כמקום תפילה –

תשובות

1. הקהלת שלמה: (א-יא)
עיינ בדברי המלבי"ם (פסוקים א-ב) הבאים:
'אז יקהל' הנה לקדש העזרה היה צריך ב"ד של שבעים ואחד כמבואר בסנהדרין ולכן קבץ כל זקני ישראל שהם הסנהדרין, וגם קבץ כל ראשי האבות שהם הנשיאים לכבוד המלך ולכבוד הארון, וזהו שאמר: 'אל המלך שלמה להעלות ארון ברית ה'.'
'ויקהלו' אמנם על ידי זה נקהלו כלל ישראל מעצמם וזה היה ג"כ לכבוד המלך, ועל זה אמר: 'אל המלך שלמה'.
 - א. את מי הקהיל שלמה? (א)
זקנים (ראשי המטות ונשיאי האבות).
 - ב. לשם מה הוא הקהילם? (א)
זקנים – לקדש העזרה (שצריך בית דין של 71), ראשי המטות ונשיאי האבות – לכבוד המלך והבאת הארון.
 - ג. מי הצטרף לאותו מעמד למרות ששלמה לא הקהיל אותו לשם כך, ומה הדבר מבטא?
כלל ישראל הצטרפו מעצמם, וזה ביטא את הכבוד שרחשו למלך.
 - ד. מהו 'ירח האיתנים'? (ב)
חודש תשרי.
 - ה. מדוע הוא נקרא כך? (3 תשובות)
בחודש זה יש את המועדים החזקים המיישרים את האדם לשלמות. (מצודת דוד)
בחודש זה נאספים הפירות והתבואות שהם חיי האדם. (רד"ק).
בחודש זה נבראו האבות הקרויים איתני העולם. (רד"ק).
 1. מה היה מונח בארון ה', ומדוע? (ח)
שני לוחות האבנים שניתנו בסיני המבטאים את הברית שבין הקב"ה לישראל.
 2. מתי שרתה השכינה בבית המקדש, וכיצד הדבר בא לידי ביטוי? (י-יא)
כשהכהנים יצאו מהקודש ענן כיסה את ביהמ"ק. והכהנים לא היו יכולים לעמוד ולשרת בהיכל ובעזרה מפני קדושת השכינה.
2. תגובת שלמה לשריית השכינה: (יב-כא)
 - א. מה שלמה אמר בעקבות שריית השכינה בבית המקדש? (יב-יג)
שלמה אמר שהוא מבין שה' הסכים עם מעשהו והבין שה' התרצה שתהיה לו 'דירה' בתחתונים.
 - ב. מה שלמה מספר לעם באותה הזדמנות? (יד-כא)
ה' לא היה בבית מיוחד מאז יציאת מצרים, והוא בחר בדוד שיהיה מלך על ישראל. דוד ביקש לבנות בית לה', וה' אמר לו שלא הוא יבנה את אותו בית אלא בנו. וה' אכן עמד בהבטחתו שהבטיח לדוד אבי.
3. תפילת שלמה שיתקבלו התפילות דרך בית המקדש: (כב-סא)
 - א. על מה שלמה מודה לקב"ה? (כב-כד)
שקיים את הבטחתו לדוד בעבור שדוד הלך בדרך ה'.
 - ב. מה שלמה מבקש מהקב"ה?
שישמור גם הבטחתו שהמלכות תישאר בזרעו של דוד.
 - ג. מנה את סוגי התפילות ששלמה ביקש שישמעו דרך בית המקדש! (9 סוגי תפילות)
 1. (כט-ל): ישמעו תפילות כל ישראל המתפללים אל ה' דרך בית המקדש.
 2. (לא-לב): כאשר יש ריב בין אנשים ואדם נשבע בבית המקדש, הקב"ה ישפוט ביניהם ויוציא את הצדק לאור.
 3. (לג-לד): כשעמ"י ניגף במלחמה והם שבים בתשובה ומתפללים אל ה' – שה' יעזרם שלא יפלו בשבני.
 4. (לה-לו): שה' ישמע לתפילת העם בעת עצירת גשמים.
 5. (לז): שה' ישמע לתפילות עמ"י בעת מכות (רעב, דבר וכו').
 6. (לח-מ): שה' ישמע לתפילות עמ"י השבים בתשובה ממעשיהם.
 7. (מא-מג): שהקב"ה ישמע את תפילות הנכרים (שבאים לשם כך במיוחד מפני ששמעו על גדולת ה').

8. (מד-מה): כשעמ"י יתפללו לפני צאתם למלחמה ע"פ דבר ה' שיסייעם לנצח אויביהם.
9. (מו-נג): כשאדם חוטא והקב"ה מענישו ונופל בשבי בארץ אויב, שה' ישמע תפילתו אם מבקש את סליחת ה'.
- ד. כיצד שלמה מנמק את הצורך שה' ישמע לתפילת המבקש סליחה על חטאו? (נ-נג)
כיוון שעמ"י הם עמו המיוחד של ה'.
- ה. מה ההבדל בין בקשת שלמה לכך שה' ישמע לישראל המתפלל אליו לעומת גוי המתפלל אליו, ומדוע? (מג)
שישמע לבקשת ישראל המתפלל אליו רק אם ראוי לכך (=עשה תשובה) משא"כ לגויים אפילו אם אינם ראויים לכך, כדי שע"י כך יקבלו יראת ה'.
4. ברכת שלמה לעם: (נד-סו)
- א. מהן שלוש הברכות ששלמה ברך את העם?
(נו-נז): שה' לא יעזוב את העם ולא ימנע מלהיטיב להם.
(נח): שה' יסייע לעם ללכת בדרך ה'.
(נט-ס): שתתקיים בקשתו שיתקבלו כל התפילות דרך בית המקדש.
- ב. ביום ההוא קידש שלמה את החצר אשר לפני בית ה'. מדוע? (סד)
כדי שיוכלו לעמוד בריבוי הקרבנות (כיוון שלא היה מספיק מקום בהקרבה במזבח הנחושת).
- ג. 'ייעש שלמה בעת ההיא את החג' (סה) על איזה חג מדובר, ומתי זה היה? (סה-סו)
חגיגת חנוכת בית המקדש (שבוע לפני סוכות).

פרק ט – התגלות ה' (השניה) לשלמה ומפעלי הבניה הגדולים של שלמה

1. מה ה' ענה לשלמה לגבי תפילתו המתוארת בפרק הקודם? (ג)

2. מה התנאי של ה' לקיום הבטחתו? (ד-ה)

3. על פי דברי ה' לשלמה, מה עלול לקרות לעם אם עם ישראל והמלך לא יקיימו את רצון ה'? (ז-ט)

4. 'וְהָיָה יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁלַל וְלְשֹׁנִינָה בְּכָל הָעַמִּים': (ט)
מהו המצב המתואר בפסוק זה, ובעקבות מה הוא עלול לקרות?

5. מה היה ההסכם בין חירם לבין שלמה? (מה כל אחד מהם נתן לאחר) (י-יד)

6. בנייני שלמה: (טו-כב)
א. ציין 3 ממפעלי הבניה שבנה שלמה! (יט)

ב. מי סייע לשלמה בכיבוש גזר, ולשם מה? (טז)

ג. מי היו עבדי שלמה, ומדוע שלמה לא הרגם? (כ-כא)

ד. מי לא שימשו עבור שלמה כעבדים, ומדוע? (כב)

ה. מה היה תפקיד בני ישראל במלכות שלמה? (כב)

7. מהם הקרבנות אותם שלמה היה רגיל להקריב בבית מקדש? (כה)

8. תאר מה היה הסחר הימי המשותף של שלמה וחירם!

בהצלחה!!!

פרק ט – התגלות ה' (השניה) לשלמה ומפעלי הבניה הגדולים של שלמה – תשובות

1. מה ה' ענה לשלמה לגבי תפילתו המתוארת בפרק הקודם? (ג)
ה' מבשר לשלמה שקיבל את תפילתו (הקדיש את בית המקדש).
2. מה התנאי של ה' לקיום הבטחתו? (ד-ה)
ששלמה ילך בדרך ה' כדוד אביו וישמור כל חוקיו ומשפטיו, בית המקדש ישאר על עומדו ובקדושתו והמלכות תישאר אצל זרעו של שלמה לעולם.
3. על פי דברי ה' לשלמה, מה עלול לקרות לעם אם עם ישראל והמלך לא יקיימו את רצון ה'? (ז-ט)
עמ"י יגלה מהארץ, חורבן ביהמ"ק, הגויים ילעגו לישראל על כך (ויאמרו שקיבלו זאת כעונש על שלא הלכו בדרך ה' אלא עבדו ע"ז).
4. 'וְהָיָה יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁלַל וְלְשִׁנְיָה בְּכָל הָעַמִּים': (ט)
מהו המצב המתואר בפסוק זה, ובעקבות מה הוא עלול לקרות?
כל הגויים שיעברו ויראו את חורבן בית המקדש ואת גלות ישראל מהארץ יהיו תמהים ומשתוממים וישרוקו בשפתיהם על זה.
5. מה היה ההסכם בין חירם לבין שלמה? (מה כל אחד מהם נתן לאחר) (י-יד)
חירם שיפע את שלמה בעצי ארזים, ברושים ובזהב. ובתמורה, שלמה נתן לו מתנות – 20 ערים בגליל.
6. בנייני שלמה: (טו-כב)
א. ציין 3 ממפעלי הבניה שבנה שלמה! (יט)
ערי מסכנות, ערי הרכב, ערי הפרשים.
ב. מי סייע לשלמה בכיבוש גזר, ולשם מה? (טז)
פרעה, כשילוחים (מתנת חתונה) עבור נשיאת שלמה את בתו.
ג. מי היו עבדי שלמה, ומדוע שלמה לא הרגם? (כ-כא)
שבעת עממים שנאסר על ישראל להרגם בעת כיבוש הארץ.
ד. מי לא שימשו עבור שלמה כעבדים, ומדוע? (כב)
בני ישראל, כיוון שהיו ממונין על תפקידים חשובים אחרים.
ה. מה היה תפקיד בני ישראל במלכות שלמה? (כב)
אנשי מלחמה, שרים ושלישים.
7. מהם הקרבנות אותם שלמה היה רגיל להקריב בבית מקדש? (כה)
עולות ושלמים 3 פעמים בשנה.
8. תאר מה היה הסחר הימי המשותף של שלמה וחירם!
חירם שלח באניות של שלמה את עבדיו שיסייעו להשיטן. והם הביאו מאופירה 420 כיכר לשלמה.

פרק י – ביקור מלכת שבא אצל שלמה, תיאור גדולת מלכותו של שלמה

1. מה גרם למלכת שבא לבוא אל שלמה, ולשם מה היא באה? (א)

2. כיצד השתכנעה מלכת שבא על ייחודיותה של חכמת שלמה? (א-ד)

3. מה מלכת שבא אמרה לשלמה לאחר שהתברר לו גודל חכמתו? (ו-ט)

א.

ב.

ג.

4. מתנות שלמה:

א. מה קיבל שלמה ממלכת שבא ומחירם? (י-יא)

ב. מה עשה שלמה עם מה שקיבל? (יב)

ג. מה נתן שלמה למלכת שבא? (יג ראה במפרשים)

5. עושרו של שלמה: (יד-כה)

א. העתק את הפסוק המתאר את עושר ממלכתו של שלמה!

ב. מה היו מקורות הכנסות שלמה?

6. במה באה לידי ביטוי ייחודיותו של שלמה לעומת שאר מלכי העולם! (כג)

בהצלחה!!!

פרק י – ביקור מלכת שבא אצל שלמה, תיאור גדולת מלכותו של שלמה – תשובות

1. מה גרם למלכת שבא לבוא אל שלמה, ולשם מה היא באה? (א)
באה כיוון ששמעה על חכמתו הרבה. כדי לנסותו ולבודקו ע"י חידות.
2. כיצד השתכנעה מלכת שבא על ייחודיותה של חכמת שלמה? (א-ד)
מכך ששלמה ידע לענות על כל חידותיה וידע לומר מהם הדברים הכמוסים בלבה.
3. מה מלכת שבא אמרה לשלמה לאחר שהתברר לו גודל חכמתו? (ו-ט)
א. **אישוש חכמתו** – אכן חכמתו רבה כפי ששמעה ואפילו למעלה מזה! ובתחילה היא התקשתה להאמין לכך עד שנוכחה בדבר בעצמה.
4. ב. **שבח המתוודעים לחכמתו** – אשרי עבדיך שזוכים לשמוע תמיד את חכמתך.
ג. **ברכת ה'** – ברכה את ה' על ששם את שלמה למלך על עמו לעשות משפט וצדקה ע"י חכמתו.
מתנות שלמה:
 - א. מה קיבל שלמה ממלכת שבא ומחירם? (י-יא)
מלכת שבא – זהב (120 כיכר), בשמים, אבן יקרה.
 - ב. מה עשה שלמה עם מה שקיבל? (יב)
חירם – עצי אלמוגים ואבנים יקרות.
 - ג. מה נתן שלמה למלכת שבא? (יג ראה במפרשים)
השתמש בהם לצורך בית ה'.
 - ד. מה נתן שלמה למלכת שבא? (יג ראה במפרשים)
לימד אותה דברי חכמה, וכן נתן לה מתנות רבות (אין פירוט מה).
5. עושרו של שלמה: (יד-כה)
 - א. העתק את הפסוק המתאר את עושר מלכותו של שלמה!
(כא) 'וכל כלי משקה המלך שלמה זהב וכל כלי בית יער הלבנון זהב סגור אין כסף לא נחשב בימי שלמה למאומה':
 - ב. מה היו מקורות הכנסות שלמה?
 - מתנות מלכי העולם (יד)
 - מס מתיירים ורוכלים
 - מיסים (מופיע בפרקים ה, ט)
6. במה באה לידי ביטוי ייחודיותו של שלמה לעומת שאר מלכי העולם! (כג)
בכך שהיה מצויין בעושר וחכמה.

פרק יא – הגורמים לפילוג הממלכה

1. תיאור הגורמים הרוחניים לפילוג הממלכה: (א-י)

א. באיזה אופן מתואר הקשר של שלמה עם נשיו (חיובי/שלילי)? הסבר!

ב. כמה נשים היו לשלמה? (ג)

ג. עיין בפסוקים הבאים: (ד-ז; ט-י)

וְהָיָה לְעֵת זָקְנָת שְׁלֹמֹה נָשָׂיו הָטוּ אֶת לְבָבוֹ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְלֹא הָיָה לְבָבוֹ שָׁלֵם עִם ה' אֱלֹהָיו כְּלָבֵב דָּוִד אָבִיו: וַיִּלְךְ שְׁלֹמֹה אַחֲרֵי עֲשֻׁתְרֵת אֱלֹהֵי צִדְנִים וְאַחֲרֵי מִלְכָם שֶׁקֶץ עַמְנִים: וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה הָרַע בְּעֵינֵי ה' וְלֹא מָלֵא אַחֲרֵי ה' כְּדָוִד אָבִיו: אִזּוֹ יִבְנֶה שְׁלֹמֹה בְמָה לְכַמּוֹשׁ שֶׁקֶץ מוֹאֵב בְּהָר אֲשֶׁר עַל פְּנֵי יְרוּשָׁלַם וְלִמְלֶךְ שֶׁקֶץ בְּגֵי עַמּוֹן: ... וַיִּתְאַנֶּף ה' בְּשְׁלֹמֹה כִּי נָטָה לְבָבוֹ מֵעַם ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַנִּרְאָה אֵלָיו פְּעַמִּים: וַצֹּה אֵלָיו עַל הַדְּבָר הַזֶּה לְבַלְתִּי לָכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְלֹא שָׁמַר אֶת אֲשֶׁר צִוָּה ה':

1. בקריאה פשוטה נוצר רושם ששלמה עבד עבודה זרה בעצמו. עיין בפרשנים, האם אכן שלמה בעצמו עבד עבודה זרה?

2. אם כן, מדוע בנביא מתואר כביכול שלמה בעצמו עבד לאלוהי נשותיו? (ז)

ד. עיין בפירושים הבאים, ומלא את הטבלה:

כלי יקר: בחר שלמה בנשים נכריות רבות להיות שוטר ומושל בהן, והן רבות מכל אומה ואומה כדי שתהיה נכנעת אל ישראל... אבל התכלית היתה לאהבת ה' יתברך... להכניעם תחת יד עבודת ה' ויראתו כדי שיהיו כל העמים קוראים בשם ה' ונכנעים אל המלך שלמה עבד ה'.

מלבי"ם: (ג,א) ויתחתן שלמה. אחר שהכין מלכותו בקרב עמו, הכין אותה גם נגד מלכי ארץ אשר סביב לו במה שהתחתן עם מלך גדול מושל ממשל רב בימים ההם, ובזה ימצא עזר מצריו מבחוץ.

רד"ק: נשים נכריות רבות. שתים רעות עשה בזה אחת שהרבה נשים ואפילו היו מישראל אסור לו להרבות כמו שכתוב ולא ירבה לו נשים ולא יסור לבבו כל שכן שהיו נכריות שהטו לבבו אחרי אלהים אחרים והוא בטח בחכמתו ואמר אני ארבה ולא אסור.

פרשן	מה היתה סיבת ריבוי הנשים	חיובי/שלילי
כלי יקר		
מלבי"ם		
רד"ק		

ה. בספר דברים (יז, טז-יז) התורה מצווה את המלך להישמר משלושה דברים: 'רַק לֹא יִרְבֶּה לוֹ סוּסִים וְלֹא יֵשִׁיב אֶת הָעַם מִצְרַיִם לְמַעַן הַרְבּוֹת סוּס וְה' אָמַר לָכֵם לֹא תִסְפוֹן לָשׁוּב בְּדֶרֶךְ הַזֶּה עוֹד: וְלֹא יִרְבֶּה לוֹ נָשִׁים וְלֹא יִסּוֹר לְבָבוֹ וְקִסָּף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה לוֹ מְאֹד: הוכח ששלמה עבר על שלושת הציוויים הללו!

האיסור בתורה	המקור	התאור במלכות שלמה
--------------	-------	-------------------

שאלות חזרה מלכים א – פרק יא

	י, כו-כט	לא ירבה סוסים
	יא, א-ג	לא ירבה נשים
	י, יד-כז	לא ירבה כסף וזהב

1. מה היתה השפעת חטאי שלמה להמשך מלכותו? (יא)

2. קריעת המלכות משלמה: (יא-כה)

א. מה הסיבה לקריעת המלכות משלמה? (יא)

ב. מדוע קריעת המלכות לא תהיה מיד בימי שלמה? (יב)

ג. באיזה אופן תהיה קריעת המלכות, ומדוע? (יב-יג)

ד. איזה אויב הקים ה' לשלמה כל ימיו?

ה. מה גרם לאותו אדם לעשות זאת?

3. מרד ירבעם בן נבט: (כו-מג)

א. כיצד ירבעם מתואר? (כו-כז)

ב. מה גרם לירבעם למרוד? (כח)

ג. תאר את המפגש שהיה בין ירבעם לאחיה השילוני? (כט-לז)

ד. האם המלכות תישאר בידי ירבעם לתמיד? במה זה תלוי? (לח-לט)

ה. האם המלכות תתאחד ותחזור לזרעו של דוד?

4. מה שלמה רצה לעשות לירבעם, ומדוע? (מ)

בהצלחה!!!

פרק יא – הגורמים לפילוג הממלכה – תשובות

1. תיאור הגורמים הרוחניים לפילוג הממלכה: (א-י)

א. באיזה אופן מתואר הקשר של שלמה עם נשיו (חיובי/שלילי)? הסבר!
מתואר באופן שלילי. מתואר שנשות שלמה הנוכריות (גויות) הטו את לבבו, וגרמו לשלמה לכך ששלמה לא הלך לגמרי בדרך דוד אביו.

ב. כמה נשים היו לשלמה? (ג)

סה"כ 1000, 700 נשים (שרות), 300 פילגשים.

ג. עיין בפסוקים הבאים: (ד-ז; ט-י)

וְהָיָה לְעַתְּ זָקְנָת שְׁלֹמֹה נָשִׁיו הָטוּ אֶת לְבָבוֹ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אַחֲרִים וְלֹא הָיָה לָבֹו שְׁלֹם עִם ה' אֱלֹהָיו כְּלָבֵב דָּוִד אָבִיו: וַיֵּלֶךְ שְׁלֹמֹה אַחֲרֵי עֲשִׂיתָרְת אֱלֹהֵי צִדְדִים וְאַחֲרֵי מִלְכָם שֶׁקֶץ עַמְנִים: וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה הָרַע בְּעֵינֵי ה' וְלֹא מָלֵא אַחֲרֵי ה' כְּדָוִד אָבִיו: אִזּוֹ יִבְנֶה שְׁלֹמֹה בַּמָּה לְכַמֹּשׁ שֶׁקֶץ מוֹאָב בְּהָר אֲשֶׁר עַל פְּנֵי יְרוּשָׁלַם וְלִמְלֶךְ שֶׁקֶץ בְּנֵי עַמּוֹן: ... וַיִּתְאַנֶּף ה' בְּשְׁלֹמֹה כִּי נָטָה לְבָבוֹ מֵעַם ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַנִּרְאָה אֵלָיו פְּעַמִּים: וַצֹּה אֱלֹהֵי הַזֶּה לְבַלְתִּי לָכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אַחֲרִים וְלֹא שָׁמַר אֶת אֲשֶׁר צִוָּה ה':

3. בקריאה פשוטה נוצר רושם ששלמה עבד עבודה זרה בעצמו. עיין בפרשנים, האם אכן שלמה בעצמו עבד עבודה זרה?

שלמה בעצמו לא עבד ע"ז, אלא כיוון שלא מיחה בנשותיו הדבר גרם לכך שעבד עבודה זרה.

4. אם כך, מדוע בנביא מתואר כביכול שלמה בעצמו עבד לאלוהי נשותיו? (ז)

כיוון שהיה עליו למחות בנשותיו ולא לאפשר להן לעשות כן, וכיוון שלא עשה כך – מעלה עליו הכתוב כאילו עבדם בעצמו.

א. עיין בפירושים הבאים, ומלא את הטבלה:

כלי יקר: בחר שלמה בנשים נכריות רבות להיות שוטר ומושל בהן, והן רבות מכל אומה ואומה כדי שתהיה נכנעת אל ישראל... אבל התכלית היתה לאהבת ה' יתברך... להכניעם תחת יד עבודת ה' ויראתו כדי שיהיו כל העמים קוראים בשם ה' ונכנעים אל המלך שלמה עבד ה'.

מלבי"ם: (ג,א) ויתחתן שלמה. אחר שהכין מלכותו בקרב עמו, הכין אותה גם נגד מלכי ארץ אשר סביב לו במה שהתחתן עם מלך גדול מושל ממשל רב בימים ההם, ובזה ימצא עזר מצריו מבחון.

רד"ק: נשים נכריות רבות. שתים רעות עשה בזה אחת שהרבה נשים ואפילו היו מישראל אסור לו להרבות כמו שכתוב ולא ירבה לו נשים ולא יסור לבבו כל שכן שהיו נכריות שהטו לבבו אחרי אלהים אחרים והוא בטח בחכמתו ואמר אני ארבה ולא אסור.

פרשן	מה היתה סיבת ריבוי הנשים	חיובי/שלילי
כלי יקר	לגדל את שם ה' בעולם (שהעמים יקראו בשם ה')	חיובי
מלבי"ם	עזרה צבאית	חיובי
רד"ק	בטח בחכמתו	שלילי

ב. בספר דברים (יז, טז-יז) התורה מצווה את המלך להישמר משלושה דברים: 'רק לא ירבה לו סוסים ולא ישיב את העם מצרימה למען הרבות סוס ונה' אמר לכם לא תספון לשוב בדרך הזה עוד: ולא ירבה לו נשים ולא יסור לבבו וקסוף וזהב לא ירבה לו מאד:

הוכח ששלמה עבר על שלושת הציוויים הללו!

האיסור בתורה	המקור	התאור במלכות שלמה
לא ירבה סוסים	י, כו-כט	היו לשלמה קשרי מסחר בסוסים עם מצרים וסוסים רבים מאוד.
לא ירבה נשים	יא, א-ג	היו לשלמה 1000 נשים שגרמו להטות לבבו מעם ה'.
לא ירבה כסף וזהב	י, יד-כז	הזהב שהיה במלכות שלמה היה רב מאוד לא היה נחשב למאומה.

ג. מה היתה השפעת חטאי שלמה להמשך מלכותו? (יא)

בעקבותם נגזר שהממלכה תתפלג.

2. **קריעת המלכות משלמה:** (יא-כה)
- א. מה הסיבה לקריעת המלכות משלמה? (יא)
מכיוון שאיפשר ע"ז בארץ.
- ב. מדוע קריעת המלכות לא תהיה מיד בימי שלמה? (יב)
למען דוד אביו (שהמלכות ניתנה לדוד ולבנו ללא תנאי).
- ג. באיזה אופן תהיה קריעת המלכות, ומדוע? (יב-יג)
כל המלכות תעבור למלך אחר מלבד שבט יהודה, שישאר בידו של מלך מבניו של דוד למען דוד ולמען ירושלים.
- ד. איזה אויב הקים ה' לשלמה כל ימיו?
הדד האדומי.
- ה. מה גרם לאותו אדם לעשות זאת?
הוא היה אויב שברח מדוד. ובינתיים היה אצל פרעה והתחתן עם בתו. לאחר ששמע שדוד מת ביקש לחזור לארצו ושם היה נלחם בקביעות מול שלמה.
3. **מרד ירבעם בן נבט:** (כו-מג)
- א. כיצד ירבעם מתואר? (כו-כז)
שהיה עבד של שלמה, בן של אשה אלמנה, שהיה גיבור חיל שהחליט למרוד במלך.
- ב. מה גרם לירבעם למרוד? (כח)
הוא היה גבור חיל, איש עבודה מצטיין ושלמה מינה אותו על כל סבל בית יוסף.
- ג. תאר את המפגש שהיה בין ירבעם לאחיה השילוני? (כט-לז)
אחיה השילוני פגש את ירבעם כשיצא מירושלים, אחיה קרע את שמלתו החדשה של ירבעם ל21 קרעים. נתן לירבעם 10 קרעים ואמר לו שהוא ימלוך על 10 שבטים, ושניים ישארו אצל בנו של שלמה. סיבת העברת המלכות היא משום ששלמה לא הלך בדרך ה' כראוי, ושני שבטים ישארו בידו למען דוד וירושלים. העברת המלכות תהיה בזמן שבנו ימלוך.
- ד. האם המלכות תישאר בידי ירבעם לתמיד? במה זה תלוי? (לח-לט)
היפרדות המלוכה תהיה לזמן מסויים, אך לעתיד היא תחזור לזרע דוד. אם ירבעם ישמור את דרך ה' המלכות תישאר בידו עד איחוד הממלכה מחדש.
- ה. האם המלכות תתאחד ותחזור לזרעו של דוד?
לעתיד לבוא, בימות המשיח, תחזור המלכות לזרע דוד.
4. מה שלמה רצה לעשות לירבעם, ומדוע? (מ)
שלמה רצה להורגו כיוון שמרד בו, אך ירבעם ברח מפניו אלא שישק מלך מצרים, עד מות שלמה.
5. מי מלך אחר שלמה?
רחבעם בנו.

פרק יב – המלכת רחבעם, המרידה נגדו והתפלגות הממלכה

1. המלכת רחבעם: (א-יט)

א. מי היה רחבעם, ומדוע חשב שימליכו אותו על כל ישראל?

מדוע העם בא להמליך את רחבעם בשכם ולא בירושלים? (א)

ב. מי היה ירבעם, והיכן הוא היה עד עכשיו? (פרק יא: כו-כח; מ)

ג. מה היה תפקידו של ירבעם בן נבט בטענות כלפי רחבעם? (ג)

ד. מה היתה בקשת העם מרחבעם? (ג-ד)

ה. עיין בדברי רד"ק הבאים: (ד)

אביך הקשה. במס שהיה מעלה עליהם בכל שנה, ואף על פי כן לא היה להם להתרעם כי בשלוה גדולה היו בימיו וכל המס היה נקל עליהם כי לא עבר עליהם שבט אויב בימיו. אלא סבה היתה מאת האל לבקש לרחבעם עלילה כדי שיפרדו ממנו וימליכו ירבעם:

1. מדוע טענתם אינה צודקת?

2. מדוע בכל זאת טענו אותה?

ו. במי רחבעם נועץ בתחילה, ומה הם ייעצוהו? (ה-ז)

ז. מדוע רחבעם לא קיבל את עצתם? (ח; טו)

ח. מה רחבעם השיב לבקשת העם, ומדוע? (ח-יד)

ט. הסבר את המשפטים הבאים (י-יא) בלשונך:

'קִטְנֵי עֵבֶה מִמֶּתְנֵי אָבִי':

'אָבִי הָעֵמִיס עָלַיְכֶם עַל כִּבְדִּי וְאֲנִי אוֹסִיף עַל עַלְכֶּם. אָבִי יָסַר אֶתְכֶם בְּשׁוֹטִים וְאֲנִי אֲיָסַר אֶתְכֶם בְּעֵקֶרְבָּיִם:

י. כיצד העם הגיב לתשובת רחבעם? (יז-יז)

2. ירבעם מולך על ישראל: (כ-כד)

א. כיצד בא לידי ביטוי שהעם אינו מקבל את מלכות רחבעם? (יח)

ב. מה היתה תגובת רחבעם למעשה זה? (יח)

ג. מה גרם לעם להמליך את ירבעם? (כ)

ד. אלו שבטים הלכו אחרי רחבעם? דייק! (כ, כד, רד"ק)

ה. כיצד רחבעם הגיב למרד העם, ומדוע? (כ-כא)

ו. מדוע רחבעם לא ביצע את מה שתכנן? (כב-כד)

3. עגלי הזהב שהקים ירבעם: (כה-לג)

א. מה היה חששותיו של ירבעם? (כה-כז)

ב. כיצד פעל ירבעם כדי להתמודד עם אותם חששות? (כח-לג)

ג. פרט כיצד ירבעם גרם להזזת משקל הכובד מירושלים! (כח-לג)

1. (כח-כט) _____

2. (לא) _____

3. (לב) _____

ד. ציין חטא נוסף שעשה ירבעם בעצמו! (לג)

בהצלחה!!!

פרק יב – המלכת רחבעם, המרידה נגדו והתפלגות הממלכה – תשובות

1. **המלכת רחבעם: (א-יט)**
 - א. מי היה רחבעם, ומדוע חשב שימליכו אותו על כל ישראל?
 - רחבעם היה בנו של שלמה, והמלכות עוברת מאב לבן, לכן חשב שימליכוהו על כל ישראל.
 - ב. מדוע העם בא להמליך את רחבעם בשכם ולא בירושלים? (א)
 - כיוון שהעם רצה להתנות את המלכתו בשינויים מסויימים (הקלות במס).
 - ג. מי היה ירבעם, והיכן הוא היה עד עכשיו? (פרק יא: כו-כח; מ)
 - היה עבד של שלמה, בן של אשה אלמנה, שהיה גיבור חיל שהחליט למרוד במלך בגלל היותו גבור חיל. כמו"כ מתואר כאיש עבודה מצטיין ושלמה מינה אותו על כל סבל בית יוסף.
 - ד. מה היה תפקידו של ירבעם בן נבט בטענות כלפי רחבעם? (ג)
 - מהמנהיגים (של מה שהתפתח בסופו של דבר למרד).
 - ה. מה היתה בקשת העם מרחבעם? (ג-ד)
 - שיקל מעליהם את עול המס הכבד.
 - ו. עיין בדברי רד"ק הבאים: (ד)
 - אביך הקשה.** במס שהיה מעלה עליהם בכל שנה, ואף על פי כן לא היה להם להתרעם כי בשלוח גדולה היו בימיו וכל המס היה נקל עליהם כי לא עבר עליהם שבט אויב בימיו. אלא סבה היתה מאת האל לבקש לרחבעם עליה כדי שיפרדו ממנו וימליכו ירבעם:
 1. מדוע טענתם אינה צודקת?
 - כיוון שבזכות שלמה לא נזקקו למלחמות, ועמידה בתשלום מס כשהם נמצאים בשלום, עדיפה להם מאשר להילחם!
 2. מדוע בכל זאת טענו אותה?
 - ז. **סיבה אלוקית:** כדי שתהיה סיבה שתוביל אותם לבקש להיפרד לשתי ממלכות.
 - ז. במי רחבעם נועץ בתחילה, ומה הם ייעצוהו? (ה-ז)
 - בזקנים שעמדו לפני שלמה אביו. הזקנים יעצו לו (טקטית) להיענות לבקשת העם, ואך להוסיף להם טובות שלא ביקשו, כיוון שבאופן זה הם יסכימו לקבל אותו למלך עליהם לעולם.
 - ח. מדוע רחבעם לא קיבל את עצתם? (ח; טו)
 - נראה שמשום שלא רצה שמלכותו תהיה מוגבלת, כפי עצת הזקנים. (מלב"ם). ה' גרם לו זאת כדי שתתקיים הנבואה על הפרדת המלכות.
 - ט. מה רחבעם השיב לבקשת העם, ומדוע? (ח-יד)
 - רחבעם השיב לעם ע"פ עצת הילדים, שלא די שלא יקל מעליהם אלא אף יכביד עליהם.
 - י. הסבר את המשפטים הבאים (י-יא) בלשונך:

'קִטְנֵי עֵבֶה מִמֶּתְנֵי אָבִי': האצבע הקטנה שלי תהיה גדולה ורחבה יותר מהמתנניים של אבי. אני אהיה במעלה גדולה יותר מאשר שלמה אבי.

'אָבִי הָעֵמִיס עֲלֵיכֶם עַל כִּבְד וְאָנִי אוֹסִיף עַל עֲלֵכֶם. אָבִי יִסֵּר אֶתְכֶם בְּשׁוֹטִים וְאָנִי אֲיַסֵּר אֶתְכֶם בְּעִקְרֵימַי: אָנִי אַעֲמִיס עוֹד עוֹל וּדְרִישׁוֹת מֵאֲשֶׁר אָבִי.
 - יא. כיצד העם הגיב לתשובת רחבעם? (טז-יז)
 - עזבו את רחבעם, ולא המליכוהו, אמנם רחבעם מלך על שבט יהודה.
2. **ירבעם מולך על ישראל: (כ-כד)**
 - א. כיצד בא לידי ביטוי שהעם אינו מקבל את מלכות רחבעם? (יח)
 - בכך שרגמו את אדונירם כאשר בא לגבות מהם מס עבור מלכות רחבעם.
 - ב. מה היתה תגובת רחבעם למעשה זה? (יח)
 - ברח לירושלים כיוון שפחד שיהרוגו.
 - ג. מה גרם לעם להמליך את ירבעם? (כ)
 - כאשר ראו שרחבעם אינו מתרצה להם, חיפשו מנהיג אחר, וירבעם היה ממנהיגי אותו מרד.

שאלות חזרה מלכים א – פרק יב – תשובון

- ד. אלו שבטים הלכו אחרי רבעים? דייק! (כ, רד"ק)
- ה. שבטי יהודה ובנימין (כיוון ששניהם בנחלה משיקה של ירושלים, והמולך בירושלים מולך על יהודה ובנימין).
- ה. כיצד רבעים הגיב למרד העם, ומדוע? (כ-כא)
- רצה לצאת עם אנשי יהודה ובנימין למלחמה כדי להשיב לעצמו את המלוכה.
- ו. מדוע רבעים לא ביצע את מה שתכנן? (כב-כד)
- נבואת שמעיה איש האלוקים שלא לצאת למלחמה כיוון שסיבת התפלגות הממלכה מאת ה'.
3. עגלי הזהב שהקים רבעים: (כה-לג)
- א. מה היה חששותיו של רבעים? (כה-כז)
- ירבעים חשש שאם עמ"י יעלו לבית המקדש בשלושת הרגלים, כיוון שיעלו לירושלים המלכות תחזור לרבעים (בית דוד), ה"עם יהרוג את רבעים כיוון שמרד במלכות.
- ב. כיצד פעל רבעים כדי להתמודד עם אותם חששות? (כח-לג)
- הפציר בעם שלא יטרוח לעלות לירושלים להקריב קרבנות, ומעתה עליהם להקריב קרבנות במזבח אלטרנטיבי (שני עגלי זהב) שהוא בנה עבורם אחד בבית אל אחד ב"דן.
- ג. פרט כיצד רבעים גרם להזזת משקל הכובד מירושלים! (כח-לג)
4. (כח-כט) הקמת שני עגלי זהב אחד בבית אל ואחד ב"דן.
5. (לא) מינוי כהנים שאינם משבט לוי.
6. (לב) קבע חג בחודש השמיני (חשוון).
- ד. ציין חטא נוסף שעשה רבעים בעצמו! (לג)
- ירבעים עלה על המזבח להקטיר בעצמו, למרות שאינו כהן!

בהצלחה!!!

פרק יג – נבואת איש האלוקים וסופו, ירבעם ממשיך בדרכו הרעה

1. נבואת איש האלוקים על מזבח ירבעם: (א-י)

א. איש האלוקים פוגש את ירבעם עומד על המזבח להקטיר. מה הוא אומר לירבעם? (א-ג)

איש האלוקים נתן הוכחה שדבריו אמת, מהי ההוכחה? (ג)

ב. כיצד ירבעם מגיב לשמע אותה נבואה? (ד)

ג. כיצד מגיב ירבעם כאשר איש האלוקים נענה בתפילתו לרפא את ידו של ירבעם? (ז)

ד. כיצד איש האלוקים מגיב להצעתו של ירבעם? (ח-י)

2. מעשה הנביא הזקן מבית אל: (יא-יט)

א. מה גרם לנביא הזקן לחפש את איש האלוקים? (יא)

ב. כיצד הגיב איש האלוקים להצעתו של הנביא הזקן לאכול עמו בביתו? (טז-יז)

ג. כיצד הנביא הזקן גרם לאיש האלוקים לשוב עמו לביתו בבית אל לאכול לחם? (יב-יח)

ד. האם אכן הנביא הזקן התנבא להזמין את איש האלוקים לאכול בביתו? (יח)

3. עונשו של איש האלוקים ואחריתו: (כ-לב)

א. על מה נענש איש האלוקים? (כב)

ב. מה היה עונשו של איש האלוקים? (כג-כד)

מה היה המיוחד בעונשו של איש האלוקים? (כח)

ג. האם הנביא הזקן סיפר לאיש האלוקים על הנבואה שקיבל לגבי עונשו של איש האלוקים? (כ-כד)

ד. מה עשה הנביא הזקן עם עצמות איש האלוקים? (כט-ל)

ה. מה ציווה הנביא הזקן את בניו לגבי קבורת עצמו, ומדוע? (לא-לב)

שאלות חזרה מלכים א – פרק יג

4. התנהגות ירבעם: (לג-לד)

א. 'אחר הדבר הזה' – לאחר מה? (לג, מצודת דוד)

בעקבות מה ירבעם נענש? (לד)

בהצלחה!!!

פרק יג – נבואת איש האלוקים וסופו, ירבעם ממשיך בדרכו הרעה – תשובות

1. נבואת איש האלוקים על מזבח ירבעם: (א-י)

- א. איש האלוקים פוגש את ירבעם עומד על המזבח להקטיר. מה הוא אומר לירבעם? (א-ג)
יוולד בן לבית דוד, שמו יאשיה, והוא יזבח על אותו מזבח את כהני הבמות המקטירים עליו ואת עצמות ירבעם בעצמו.
- ב. איש האלוקים נתן הוכחה שדבריו אמת, מהי ההוכחה? (ג)
המזבח ייקרע והדשן שעליו ישפך החוצה.
- ג. כיצד ירבעם מגיב לשמע אותה נבואה? (ד)
מצביע בידו על איש האלוקים ומצווה שיתפסוהו, וידו של ירבעם מתייבשת.
- ד. כיצד מגיב ירבעם כאשר איש האלוקים נענה בתפילתו לרפא את ידו של ירבעם? (ז)
ירבעם מבקש מאיש האלוקים שיבוא לביתו ויסעד עמו, וירבעם יתן לו מתנה.
- ה. כיצד איש האלוקים מגיב להצעתו של ירבעם? (ח-י)
איש האלוקים אמר שאינו רשאי להתעכב עוד בעיר ושעליו לחזור למקומו בדרך אחרת מזו שבא ממנה לעיר, וכך עשה.

2. מעשה הנביא הזקן מבית אל: (יא-יט)

- א. מה גרם לנביא הזקן לחפש את איש האלוקים? (יא)
בעקבות מה ששמע מבניו על המפגש בין איש האלוקים לבין ירבעם.
- ב. כיצד הגיב איש האלוקים להצעתו של הנביא הזקן לאכול עמו בביתו? (טז-יז)
שה' ציווה אותו שלא להתעכב ולאכול בבית אל, אלא לצאת משם בדרך אחרת מזו שבא בה.
- ג. כיצד הנביא הזקן גרם לאיש האלוקים לשוב עמו לביתו בבית אל לאכול לחם? (יב-יח)
הנביא הזקן אמר לו שה' נגלה לו ואמר לו להביאו לביתו על מנת שיאכל בביתו לחם וישתה מים.
- ד. האם אכן הנביא הזקן התנבא להזמין את איש האלוקים לאכול בביתו? (יח)
לא, הוא שיקר לאיש האלוקים.

3. עונשו של איש האלוקים ואחריתו: (כ-לב)

- א. על מה נענש איש האלוקים? (כב)
על זה שהמרה את פי ה' שציווהו שלא לאכול ולשתות בבית אל.
- ב. מה היה עונשו של איש האלוקים? (כג-כד)
אריה הרגו בדרך, נבלתו נשארה מושלכת, והחמור והאריה עמדו ליד הנבלה (והאריה לא אכל את נבלתו ולא טרף את החמור, כדי להראות שהכל נעשה בדבר ה').
- ג. מה היה המיוחד בעונשו של איש האלוקים? (כח)
האריה לא אכל את הנבלה ולא שבר את עצמות החמור, להראות שהאריה לא עשה כן מפני רעבונו אלא כדי לקיים מצוות ה'.

ד. האם הנביא הזקן סיפר לאיש האלוקים על הנבואה שקיבל לגבי עונשו של איש האלוקים? (כ-כד)

לא מצויין שהנביא הזקן (וגם לא נראה כך ממשמעות הפסוקים) סיפר לאיש האלוקים לגבי נבואתו.

ה. מה עשה הנביא הזקן עם עצמות איש האלוקים? (כט-ל)

לקחם לקבורה בעיר הנביא הזקן (בבית אל), קברו והספידו.

ו. מה ציווה הנביא הזקן את בניו לגבי קבורת עצמו, ומדוע? (לא-לב)

הנביא הזקן ציווה את בניו שיקברוהו במותו בסמיכות לאיש האלוקים, כדי שגורלו יהיה כגורל איש האלוקים שעצמותיו לא ישרפו שבזמן ששרפו עצמות המתים על גבי המזבח (כפי שהתנבא איש האלוקים).

4. התנהגות ירבעם: (לג-לד)

א. 'אחר הדבר הזה' – לאחר מה? (לג, מצודת דוד)

יבוש ידו, קריעת המזבח, מיתת הנביא על שעבר על מצוות ה'.

ב. בעקבות מה ירבעם נענש? (לד)

עבודת הבמות.

פרק יד – סופו של ירבעם ושל רחבעם

1. אשת ירבעם ואחיה הנביא: (א-יח)

א. לאיזה נביא אשת ירבעם הלכה, ומדוע? (א-ב)

ב. מה ירבעם ביקש מאשתו לעשות כשהיא הולכת אליו, ומדוע? (ב, עיין מפרשים)

ג. כיצד מתואר הנביא? (ד)

ד. כיצד הנביא מקבל את פניה של אשת ירבעם? (ה-ו)

ה. מה העונש המתואר בנבואת אחיה לאשתו של ירבעם? (י-טו)

ו. מהי הסיבה לעונש זה? (ז-ט)

ז. 'וַתִּקַּם אֵשֶׁת יִרְבֵּעַם וַתִּלְךְ וַתְּבֹא תִרְצָתָהּ הִיא בָּאָה בְּסֹף הַבַּיִת וְהַנְּעָר מֵת: וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ וַיִּסְפְּדוּ לוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל ...':

(יז-יח)

האם אין במותו של הילד וקבורתו סתירה לנבואת אחיה על ביתו של ירבעם? הסבר! (עיין גם פסוקים יב-יג)

ח. הסבר את המילים הבאות:

1. אחר גוך (ט) – _____

2. משתיין בקיר (י) – _____

3. עצור (י) – _____

4. ועזוב (י) – _____

5. כאשר יבער הגלל עד תמו (י) – _____

6. ונתש (טו) – _____

7. וזרם (טו) – _____

2. רחבעם: (כא-לא)

א. כיצד מתואר מצבו הרוחני של מלכות יהודה בימי רחבעם? (כא-כד)

ב. מה עשה שישק מלך מצרים לרחבעם, ומדוע, וכיצד רחבעם הגיב לזה? (כה-לא)

ג. כיצד מתואר הקשר בין רחבעם לירבעם? (ל)

בהצלחה!!!

פרק יד – סופו של ירבעם ושל רחבעם – תשובות

1. **אשת ירבעם ואחיה הנביא: (א-יח)**
 - א. לאיזה נביא אשת ירבעם הלכה, ומדוע? (א-ב)
אשת ירבעם הלכה לאחיה הנביא, והיא הלכה אליו כדי לשאול אותו מה יקרה לבנה אביה שנהיה חולה. ירבעם חשב שאחיה ינבא עליו טוב, כיוון שהוא התנבא על כך שירבעם יהיה מלך על ישראל.
 - ב. מה ירבעם ביקש מאשתו לעשות כשהיא הולכת אליו, ומדוע? (ב, עיין מפרשים)
להחליף בגדיה כך שלא יזהו אותה (שאחיה לא יזהה אותה כיוון ששנא את ירבעם על שלא שמר דרך ה', רלב"ג, רד"ק). כדי שהאנשים לא יזהו אותה ובכך יגרמו לנפילתו של ירבעם, (מצודת דוד).
 - ג. כיצד מתואר הנביא? (ד)
כעיוור מפני זקנותו.
 - ד. כיצד אחיה מקבל את פניה של אשת ירבעם? (ה-ו)
כאשר היא עמדה בפתח הדלת הנביא אמר לה: בואי הכנסי, מדוע את מתחפשת, יש לי נבואה קשה עבורך.
 - ה. מה העונש המתואר בנבואת אחיה לאשתו של ירבעם? (י-טו)
כל זרעו של ירבעם יכלה. ואף אחר מותם יתבזו גופותיהם (מי שימות בעיר – יאכלו הכלבים, מי שימות בשדה – יאכלו את גופתו עופות השמים). כמו"כ נגזר על כל ישראל יפוזרו בין העמים מפני שירבעם גרם להחטיאם.
 - ו. מהי הסיבה לעונש זה? (ז-ט)
כיוון שירבעם נמשח למלך על ישראל בעקבות קריעת המלכות מזרע דוד, וירבעם לא שמר את דרך ה' כדוד לעשות רק הישר בעיני ה' (במקום תיקון לזרע דוד יש הרעה),² ואף הרע יותר ממי שקדמו בעבודה זרה, ירבעם לא רק חטא לבדו אלא אף החטיא את ישראל.
 - ז. 'ותקם אשת ירבעם ותלך ותבא תרצתה היא באה בסף הבית והנער מת: ויקברו אתו ויספדו לו כל ישראל...' (יז-יח)
האם אין במותו של הילד וקבורתו סתירה לנבואת אחיה על ביתו של ירבעם? הסבר! (עיין גם פסוקים יב-יג)
אין בכך סתירה, כיוון שפסוק יג מתאר שזה מקרה יוצא דופן, כיוון שנמצא באותו בן דבר טוב, לכן אינו בכלל גזירת משפחתו של ירבעם.
- ח. **הסבר את המילים הבאות:**
 1. אחר גוך (ט) – השלכת דבר מאחורי הגב.
 2. משתין בקיר (י) – גברים.
 3. עצור (י) – דבר שמור. (כספ).
 4. ועזוב (י) – מה שנמצא בשדה. (צאן).
 5. כאשר יבער הגלל עד תמו (י) – עד לכילוי מלא.
 6. ונתש (טו) – ועזב.
 7. וזרם (טו) – פיזר אותם.
2. **רחבעם: (כא-לא)**
 - א. כיצד מתואר מצבו הרוחני של מלכות יהודה בימי רחבעם? (כא-כד)
עשו רעות רבות יותר ממה שעשו ישראל בימי השופטים (עבדו ע"ז, זנות).
 - ב. מה עשה שישק מלך מצרים לרחבעם, ומדוע, וכיצד רחבעם הגיב לזה? (כה-לא)
לקח את כל אוצרות בית ה' ואוצרות בית המלך, כולל מגיני הזהב שעשה שלמה. רחבעם, עשה במקומם מגינים מנחושת והפקידם ביד השומרים.
 - ג. כיצד מתואר הקשר בין רחבעם לירבעם? (ל)
שהיתה ביניהם מלחמה כל הזמן.

פרקים טו-טז

מס'	שם המלך	ייחוסו	מקור	האם הלך בדרך ה'?	שנות מלכותו	מלך ישראל המקביל לו	תיאור הקשר עם מלך ישראל	דברים נוספים שהיו בימיו/ אופן מיתתו
1	רחבעם							
2	אבים							
3	אסא							

שאלות חזרה מלכים א – פרקים טו – טז מלכי ישראל

מס'	שם המלך	ייחוסו	מקור	האם הלך בדרך ה'?	שנות מלכותו	מלך יהודה המקביל לו	תיאור הקשר עם מלך יהודה	דברים נוספים שהיו בימיו/ אופן מיתתו
1	ירבעם		(יב, א- יד, כ)					
2	נדב	בן ירבעם	(טו, כה-כח)					
3	בעשא	בן ירבעם	(טו, טז – טז, ז)					

שאלות חזרה מלכים א – פרקים טו – טז מלכי ישראל

מס'	שם המלך	ייחוסו	מקור	האם הלך בדרך ה'?	שנות מלכותו	מלך יהודה המקביל לו	תיאור הקשר עם מלך יהודה	דברים נוספים שהיו בימיו/ אופן מיתתו
4	אלה	בן בעשא	(טז, ח-יד)					
5	זמרי	עבד בעשא (שר על מחצית הרכבים)	טז, ט-כ					
6	עמרי	שר צבא בעשא	טז, טז-כח					

שאלות חזרה מלכים א – פרקים טו – טז מלכי יהודה – תשובון
פרקים טו – טז מלכי יהודה וישראל – תשובות

מס' שם המלך	ייחוסו	מקור	האם הלך בדרך ה'?	שנות מלכותו	מלך ישראל המקביל לו	תיאור הקשר עם מלך ישראל	דברים נוספים שהיו בימיו/ אופן מיתתו
1	רחבעם	בן נעמה העמונית	(יב, א-כד); (יד, כא-לא).	לא	17 שנים	ירבעם בן נבט	בימיו נחלקה המלכות, בעקבות אי הסכמתו להקל מעול המס.
2	אבים	בן מעכה (נכד אבשלום)	טו, א-ח	עשה חטאים רבים ע"ז, זנות.	3 שנים	ירבעם בן נבט	היתה מלחמה בינו ובין ירבעם (אין פירוט במלכים).
3	אסא	בנו אבים של	טו, ח-כד	עשה הישר בעיני ה', כדוד. הסיר: את הקדשים, ע"ז, את המפלצת שעשתה אמו ושרפה בנהר קדרון. הבמות בימיו לא סרו. הביא את הקדשים לבית ה'.	41 שנים	בעשא	אסא גייס את כולם ובנה את גבע בנימין ואת המצפה. אסא היה גיבור כל ימיו, עד שבזקנותו חלה ברגליו.

מס'	שם המלך	ייחוסו	מקור	האם הלך בדרך ה'?	שנות מלכותו	מלך יהודה המקביל לו	תיאור הקשר עם מלך יהודה	דברים נוספים שהיו בימיו/ אופן מיתתו
1	ירבעם	בן צרועה (אשה אלמנה)	(יב, א- יד, כ)	חטא והחטיא את ישראל בנה מזבח אלטרנטיבי, הקים כהנים זרים, לעבודת המזבח, בדה חודש מליבו, הקריב בעצמו על המזבח.	22 שנים	רחבעם, אבים, אסא	להשלים	להשלים
2	נדב	בן ירבעם	(טו, כה-כח)	חטא והחטיא את ישראל כאביו	2 שנים	אסא	בעשא אחיו קשר עליו והדיחו מהמלוכה (=הרגו).	
3	בעשא	בן ירבעם	(טו, טז – טז, ז)	חטא והחטיא את ישראל	24 שנים	אסא	בעשא בנה מגדל גבוה מול שערי ירושלים כדי למנוע מאנשי יהודה לצאת מהעיר ובכך צר עליהם. אסא שלח כסף למלך ארם כדי שיפר את בריתו עם בעשא ויגרש אותו ממנו, וכך היה.	חטף המלוכה מיד אחיו (נדב). הרג את כל משפחתו (בית ירבעם), ובכך התקיימה הנבואה על כילוי משפחת ירבעם.
4	אלה	בן בעשא	(טז, ח- יד)	חטא והחטיא את ישראל	2 שנים	אסא	-	זמרי עבדו הרגו (ואת כל משפחתו) לאחר שנתיים (ובכך התקיימה נבואת יהוא בן חנני על כילוי משפחת בעשא) ומלך תחתיו.
5	זמרי	עבד בעשא (שר על מחצית הרכבים)	טז, ט-כ	חטא והחטיא את ישראל	7 ימים	אסא	-	כאשר נודע לעם שקשר על בעשא, העם המליך את עמרי שר הצבא למלך, צרו על תרצה, כשראה זאת זמרי נכנס לארמון המלך ושרף אותו עליו.
6	עמרי	שר צבא בעשא	טז, טז- כח	חטא והחטיא את ישראל. עשה רע יותר ממי שקדם לו!	12 שנים (5 נחלק עם תבני, 7 מלך לבדו).	-	-	בתחילת מלכותו מחצית העם הלך אחריו ומחציתו אחר תבני בן גינת (5 שנים). לאחר מות תבני – עמרי מלך. קנה את שומרון. קרא שמה שומרון על שם שמר אדוני ההר.

פרק יז – הרעב שבימי אחאב

1. עצירת הטל והמטר ע"י אליהו: (א-ז)

א. לפי המדרש, מדוע אליהו מצווה על עצירת הגשמים? (א)

ב. מה ה' מצווה את אליהו, ומדוע? (ב-ו)

ג. כיצד אליהו דאג לכלכלתו, ומה גרם למקור כלכלתו להיגמר? (ה-ז)

2. פגישת אליהו והאשה הצרפתית: (ח-טז)

א. מה גרם לאליהו ללכת לצרפתה? (ז-ט)

ב. כיצד מתוארת האשה הצרפתית? (י)

ג. מה אליהו מבקש מאותה אשה, וכיצד היא מגיבה? (יא-יב)

ד. כיצד אליהו משכנע את האשה בכל זאת לתת לו, ובמה אליהו מתנה זאת? (יג-יד)

ה. מה קרה לאשה הצרפתית, וכיצד היא הגיבה לכך? (יז-יח)

ו. כיצד אליהו פתר את הבעיה, ומה היתה תגובת האשה לכך? (יט-כד)

בהצלחה!!!

פרק יז – הרעב שבימי אחאב – תשובות

1. **עצירת הטל והמטר ע"י אליהו: (א-ז)**
 - א. לפי המדרש, מדוע אליהו מצווה על עצירת הגשמים? (א)
כעונש על כך שאחאב לגלג על כך שממשיך לרדת גשם למרות שהעם עובדים ע"ז (=לבעל, אל הגשם), בניגוד להבטחת התורה.
 - ב. מה ה' מצווה את אליהו, ומדוע? (ב-ו)
לברוח מפני אחאב ואיזבל לנחת כרית כדי שלא יהרגוהו (שהרי בגלל שבועתו נעצרו השמים מליתן טל ומטר).
 - ג. כיצד אליהו דאג לכלכלתו, ומה גרם למקור כלכלתו להיגמר? (ה-ז)
אליהו שתה ממי הירדן (נחת כרית) וקיבל לחם ובשר ע"י העורבים. עד שהנחל התייבש כיוון שלא ירדו עוד גשמים.
2. **פגישת אליהו והאשה הצרפתית: (ח-טז)**
 - א. מה גרם לאליהו ללכת לצרפתה? (ז-ט)
זה שהתייבש הנחל שממנו אליהו היה שותה.
 - ב. כיצד מתוארת האשה הצרפתית? (י)
אשה אלמנה (עניה).
 - ג. מה אליהו מבקש מאותה אשה, וכיצד היא מגיבה? (יא-יב)
אליהו מבקש שתיתן לו מעט מים ופת לחם. והיא עונה לו שיש לה רק מעט קמח ושמן להכין אוכל לה ולבנה, ולאחר מכן אין לה יותר ממה להכין, לכן אינה יכולה להביא לאליהו לחם.
 - ד. כיצד אליהו משכנע את האשה בכל זאת לתת לו, ובמה אליהו מתנה זאת? (יג-יד)
אליהו אומר לה שה' ציווה שכד הקמח וצפחת המים לא יכלו כל זמן שהבצורת ממשיכה. ובלבד שתקדים להכין עבורו לחם קודם שתכין לה ולבנה.
 - ה. מה קרה לאשה הצרפתית, וכיצד היא הגיבה לכך? (יז-יח)
בנה חלה מאוד עד שמת, והאשה טענה כלפי אליהו שבגללו זה קרה לה (עד שהוא הגיע למקום היא נחשבה צדיקה, ומעתה שהוא הגיע לשם פתאום, ביחס אליו, אינה צדיקה כ"כ, ולכן נענשה בכך שמת בנה).
 - ו. כיצד אליהו פתר את הבעיה, ומה היתה תגובת האשה לכך? (יט-כד)
אליהו עלה עמו לעליית הבית, שכב על הנער ג' פעמים עד שחזרה אליו נשמתו וחזר לחיים. תגובת האשה – שעתה היא יודעת שהוא איש אלוקים, וכל דבריו הנם דברי אמת.

פרק יח – אליהו בהר הכרמל

1. אליהו יוצא לפגוש את אחאב: (א-טו)

א. לשם מה אליהו הלך לפגוש את אחאב, מי יזם פגישה זו, ומדוע? (א)

ב. את מי אליהו פגש בדרך, מה הוא ביקש ממנו, וכיצד הוא הגיב? (ב-יד)

ג. תאר את המעשה מיוחד שאותו אדם עשה! (יג)

ד. מה גרם לו לעשות מעשה זה? (יב)

ה. כיצד אליהו הגיב לטענת אותו איש? (טו)

2. פגישת אליהו ואחאב: (טז-מו)

א. תאר את חילופי הדברים שהיו בין אחאב לאליהו בפגישתם! (טז-יח)

ב. מה אליהו מבקש מאחאב לעשות כדי שהגשם יחזור? (יט)

ג. מה אליהו אומר לעם בטרם מתחיל במעשהו? (כא-כד)

ד. תאר בקצרה את המעשה שהיה בהר הכרמל! (כ-לט)

שאלות חזרה מלכים א – פרק יח

ה. כיצד העם מגיב לאותו מעשה? (לט)

ו. מה עושה אליהו עם נביאי הבעל? (מ)

ז. לאחר המעשה, אליהו פונה לאחאב. מה אליהו אומר לו? (מא)

ח. מדוע אליהו רץ לפני אחאב? (מו)

בהצלחה!!!

1. אליהו יוצא לפגוש את אחאב: (א-טו)

- א. לשם מה אליהו הלך לפגוש את אחאב, מי יזם פגישה זו, ומדוע? (א)
הקב"ה יזם פגישה זו, מטרתה שאליהו יאמר שיחזור לרדת גשם, כיוון אליהו נשבע שלא ירד גשם אלא לפי דברו.
- ב. את מי אליהו פגש בדרך, מה הוא ביקש ממנו, וכיצד הוא הגיב? (ב-יד)
את עובדיהו, שיצא בשליחות אחאב לחפש אוכל, אליהו ביקש ממנו לומר לאחאב שהוא פגש את אליהו, עובדיהו חשש מכך שאם יאמר לאחאב שהוא פגש את אליהו ולא הרגו, ואח"כ אחאב יחפש את אליהו להורגו, ואם הוא לא ימצא אותו הוא יהרוג את עובדיהו.
- ג. תאר את המעשה מיוחד שאותו אדם עשה! (יג)
כאשר איזבל הרגה את כל נביאי ה', עובדיהו החביא 100 מהם בשתי מערות וכלכלם בלחם ומים.
- ד. מה גרם לאותו אדם לעשות מעשה זה? (יב)
היותו ירא את ה' מנעוריו.
- ה. כיצד אליהו הגיב לטענת אותו איש? (טו)
אליהו נשבע לעובדיהו בשם ה' שהוא יפגוש את אחאב עוד היום, ולכן אינו צריך לחשוש לומר לאחאב שהוא פגש את אליהו.

2. פגישת אליהו ואחאב: (טז-מו)

- א. תאר את חילופי הדברים שהיו בין אחאב לאליהו בפגישתם! (טז-יח)
אחאב אחאב טוען כלפי אליהו שהוא עוכר (=משחית ומחבל) ישראל בכך שמנע טל ומטר מהארץ, אליהו השיב לו שזה בגלל מעשיו ומעשי בית אביו שעזבו את מצוות ה' ועבדו ע"ז של הבעלים.
- ב. מה אליהו מבקש מאחאב לעשות כדי שהגשם יחזור? (יט)
אליהו מבקש להוכיח מיהו האלוהים האמיתי (הקב"ה או הבעל) ע"י קיבוץ כל ישראל ונביאי הבעל לעומתו, לראות איזה קרבן יירצה. הגשם ירד ויוכיח שה' הוא האלוקים (כדי שאולי העם ע"י זה יחזור בתשובה וממילא יהיה ראוי לגשם).
- ג. מה אליהו אומר לעם בטרם מתחיל במעשהו? (כא-כד)
עליכם להחליט במי הם מאמינים – בבעל או ברבש"ע, אליהו הוא נציג ה' היחיד, ואילו לבעל יש 450 נביאים. כעת ייעשה מעשה המוכיח מיהו האלוקים האמיתי.
- ד. תאר בקצרה את המעשה שהיה בהר הכרמל! (כ-לט)
אחאב מקבץ את כל ישראל לכרמל, וכן את 450 נביאי הבעל, ישנם שני פרים, (המובחר לעובדי הבעל), נביאי הבעל קוראים לו מהבוקר עד הצהריים ולא נענים, בצהריים אליהו מהתהל בהם ולועג להם, ולא נענים עד סוף הערב. אליהו לוקח 12 אבנים כמספר השבטים בונה מזבח שם את הפר על העצים ועושה לו תעלה סביב ממלא אותה מים וכן שם מים על העצים. אליהו מתפלל אל ה' – ענני הק ענני. אש נופלת מהשמים אוכלת את הכל!
- ה. כיצד העם מגיב לאותו מעשה? (לט)
מאמינים בה' – ה' הוא האלוקים, ה' הוא האלוקים'.
- ו. מה עושה אליהו עם נביאי הבעל? (מ)
אומר להם לתופסם, ושוחט את כולם בנחל.
- ז. לאחר המעשה, אליהו פונה לאחאב. מה אליהו אומר לו? (מא)
שאחאב יכול ללכת לביתו לשתות, כיוון שהגשם תכף יגיע.
- ח. מדוע אליהו רץ לפני אחאב? (מו)
מפני שחלק לו כבוד.

פרק יט – בריחת אליהו מפני איזבל, התגלות ה' לאליהו, הכנות לעתיד

1. בריחת אליהו, והתגלות ה' אליו: (א-יד)

א. מה גרם לאליהו לברוח, ולאן הוא ברח? (א-ד)

ב. "וישאל את נפשו למות" – מה גרם לאליהו לומר זאת? (ד)

ג. ציין 2 נקודות דמיון בין התנהגות אליהו לבין התנהגות משה רבנו! (ח-ט)

ד. בעת התגלות ה', מה מגיע לפני ההתגלות, ומתי התגלות ה' מופיעה? (יא-יב)

2. שליחות ה' ביד אליהו: (טו-כא)

א. מה אליהו נשלח לעשות, ומדוע? (טו-יח)

ב. תאר את המפגש בין אלישע לאליהו! (יט-כא)

בהצלחה!!!

פרק יט – בריחת אליהו מפני איזבל, התגלות ה' לאליהו, הכנות לעתיד – תשובות

1. בריחת אליהו, והתגלות ה' אליו: (א-יד)

א. מה גרם לאליהו לברוח, ולאן הוא ברח? (א-ד)

אליהו ברח למדבר, בעקבות דברי איזבל אליו שלמחרת תהרגהו, כשם שהוא הרג את נביאי הבעל.

ב. "וישאל את נפשו למות" – מה גרם לאליהו לומר זאת? (ד)

כיוון שאליהו היה בצער בעת בריחתו (ומשום שלא היה לו מה לאכול).

ג. ציין 2 נקודות דמיון בין התנהגות אליהו לבין התנהגות משה רבנו! (ח-ט)

בעת ההתגלות היה במערה שמשה היה בה, לא אכל ולא שתה מ' יום.

ד. בעת התגלות ה', מה מגיע לפני ההתגלות, ומתי התגלות ה' מופיעה? (יא-יב)

לפני ההתגלות: רוח, רעש, אש. בעת ההתגלות עצמה – קול דממה דקה.

2. שליחות ה' ביד אליהו: (טו-כא)

א. מה אליהו נשלח לעשות, ומדוע? (טו-יח)

למשוח את חזאל למלך על ארם, את יהוא בן נמשי למלך על ישראל כדי לנקום בכל עובדי הבעל. אלישע בן שפט

ימונה לנביא תחת אליהו.

ב. תאר את המפגש בין אלישע לאליהו! (יט-כא)

אליהו מוצא את אלישע חורש עם 12 צמדי שוורים, אליהו זורק אליו את אדרתו (=גלימתו), אלישע מבקש

מאליהו להיפרד ממשפחתו, אליהו מאפשר לו, אלישע חוזר ומקריב צמד בקר ונותן מהבשר לעם, ומשם מצטרף

לאליהו ומשרתו.

פרק כ – מלחמת אחאב וארם

1. מי משתתפים עם מלך ארם במלחמה נגד ישראל, והיכן הם התכוננו ללחימה? (א)

2. מה מלך ארם מבקש מאחאב, ומהי תגובתו של אחאב? (ב-ד)

3. לאיזו בקשה של מלך ארם אחאב מסרב? (ה-ט)

4. כיצד הגיב מלך ארם לסירובו של אחאב? (י-יב)

5. הסבר את הפסוק: (י) "וַיִּשְׁלַח אֱלֹהֵי בֶן הַדָּד וַיֹּאמֶר כֹּה יַעֲשׂוּן לִי אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסְפוּ אִם יִשְׁפַּק עֲפָר שְׁמֵרוֹן לְשַׁעֲלִים לְכָל הָעָם אֲשֶׁר בְּרִגְלֵי":

6. **מלחמת ארם וישראל הראשונה: (יג-כה)**
 - א. מי היו לוחמי ישראל במלחמה הראשונה? (יג-טו)

 - ב. מה היו תוצאות מלחמת ארם וישראל הראשונה?

 - ג. מה הסיקו לוחמי ארם מתוצאות המלחמה? (כג-כה)

7. **מלחמת ישראל וארם השנייה:**
 - א. מה היו תוצאות מלחמה השנייה, ומדוע? (כו-ל)

 - ב. מה עשה מלך ארם לאחר המלחמה? (ל-לד)

 - ג. מה היו תוצאות מעשיו של אחאב ביחס למלך ארם? (לה-מג)

 - ד. כיצד דבר זה נודע לאחאב?

בהצלחה!!!

פרק כא – אחאב וכרם נבות היזרעאלי

1. פגישת אחאב ונבות: (א-ג)

א. מה אחאב מבקש מנבות, מדוע, ומה הוא מציע לו בתמורה? (א-ב)

ב. מה היתה תגובת נבות לבקשת אחאב? (ג)

2. התערבות איזבל לטובת אחאב: (ד-טז)

א. מה ההבדל בין תגובת אחאב לתשובת נבות לעומת תגובת איזבל? (ד-ז)

ב. כיצד איזבל דואגת למילוי רצון אחאב? (ז-טז)

3. נבואת עונש על אחאב: (יז-כו)

'הֲרִצְחָתָּ וְגַם יִרְשָׁתָּ': (יט)

א. למי נאמר דבר זה, ועל מה?

ב. מה נגזר על אחאב בעקבות אותו מעשה? (יט-כו)

ג. כיצד הגיב אחאב לדברי אליהו? (כז)

ד. מה היתה תוצאת תגובתו של אחאב, ומדוע? (כח-כט)

בהצלחה!!!

פרק כא – אחאב וכרם נבות היזרעאלי – תשובות

1. פגישת אחאב ונבות: (א-ג)
 - א. מה אחאב מבקש מנבות, מדוע, ומה הוא מציע לו בתמורה? (א-ב)
את כרמו שבעמק יזרעאל כיוון שכרמו סמוך להיכלו של אחאב. בתמורה, אחאב מסכים לתת לו כרם אחר טוב ממנו או כסף אם נבות מעדיף.
 - ב. מה היתה תגובת נבות לבקשת אחאב? (ג)
נבות סירב, כיוון שזו נחלת אבותיו.
2. התערבות איזבל לטובת אחאב: (ד-טז)
 - א. מה ההבדל בין תגובת אחאב לתשובת נבות לעומת תגובת איזבל? (ד-ז)
אחאב מקבל את תשובת נבות ו"מתייאש" מלקבל כרם זה, לעומת איזבל שנוקטת בתכסיסים על מנת לדאוג למילוי רצון אחאב.
 - ב. כיצד איזבל דואגת למילוי רצון אחאב? (ז-טז)
שולחת ספרים בשם אחאב אל זקני עירו של נבות ואל השרים שיקראו צום ויושיבו את נבות בראש העם, ושני אנשים בני בליעל יעידו על נבות שקילל את המלך ואלוקים, וכך יוציאוהו ויסקלוהו. ואכן כך היה.
3. נבואת עונש על אחאב: (יז-כו)

'הֲרִצְחָתָּ וְגַם יִרְשָׁתָּ': (יט)

 - א. למי נאמר דבר זה, ועל מה?
אחאב, על כך שירש את כרמו של נבות לאחר שהרגו (ע"י איזבל).
 - ב. מה נגזר עליו בעקבות אותו מעשה? (יט-כו)
שנגזר עליו ועל ביתו מה שנגזר על בית ירבעם בן נבט – כילוי כל זרעו באופן בזוי, בגלל התמכרותו לעשות הרע בעיני ה'.
 - ג. כיצד הגיב אחאב לדברי אליהו? (כז)
קרע את בגדיו, לבש בגדי שק, וצם.
 - ד. מה היתה תוצאת תגובתו של אחאב, ומדוע? (כח-כט)
כיוון שאחאב נכנע מפני ה' (ולא רק מפני פחד מעונש), הרעה לא תבוא בימיו אלא בימי בנו.

פרק כב – מלחמת אחאב ויהושפט בארם, מות אחאב, אחזיהו בנו מולך תחתיו

1. אחאב יצא למלחמה בארם: (א-ד)

מתי קרה דבר זה, מה היה המניע של אחאב לעשות זאת?

2. הנבואה לגבי תוצאות המלחמה:

א. במי אחאב נעזר במלחמה, מה אותו עוזר ביקש ממנו? (ה)

ב. כיצד אחאב משיב לבקשתו? (ו)

ג. מדוע יהושפט אינו מסתפק בזה, מה הוא ביקש וכיצד אחאב מגיב לו? (ח-ז)

ד. מדוע מיכיהו בן ימלה הוזמן לפני אחאב, מה הוא התבקש ע"י השליח, ומה ענה לו? (ט-יד)

ה. מה אמר מיכיהו לאחאב, ומה היתה תגובתו של אחאב? (טו-כח)

3. מלחמת ישראל בארם: (כט-מ)

א. מה ציווה מלך ארם את שרי בנוגע למטרת המלחמה? (לא)

ב. באיזה אמצעי זהירות נוקט אחאב בעת יציאתו למלחמה? (כט-ל)

ג. כיצד מת אחאב? תאר את גבורתו בהקשר זה! (לד-מ)

ד. כיצד מגיב יהושפט בשעה שנלחמו בו? ומה תוצאת תגובתו? (לב-לג)

4. תיאור יהושפט: (מא-נא)

א. כמה זמן מלך? והאם הלך בדרך ה'? (מב-מג)

ב. איזה מעשה טוב הוא עשה שאביו לא עשה? (מז)

ג. מה מנע מיהושפט להביא זהב באניות מאופריה, ומדוע זה קרה? היעזר במפרשים (מח-נ)

5. המלך אחזיהו: מי הוא היה, וכיצד הוא מתואר? (נב-נד)

בהצלחה!!!

פרק כב – מלחמת אחאב ויהושפט בארם, מות אחאב, אחזיהו בנו מולך תחתיו – תשובות

1. **אחאב יצא למלחמה בארם: (א-ד)**
 מתי קרה דבר זה, מה היה המניע של אחאב לעשות זאת?
לאחר שלוש שנים של אי מלחמה בין ישראל וארם, יהושפט בא אל אחאב, אחאב אמר לעבדיו שרמות גלעד שעתה ביד ארם שייכים להם, וכעת עליהם לפעול כדי להחזירם. יהושפט התרצה לבקשת אחאב להצטרף אליו למלחמה.
2. **הנבואה לגבי תוצאות המלחמה:**
 1. במי אחאב נעזר במלחמה, מה אותו עוזר ביקש ממנו? (ה)
יהושפט התרצה לבקשת אחאב להצטרף אליו למלחמה. וביקש מאחאב שישאל בה' לפני שיצאו למלחמה.
 2. כיצד אחאב משיב לבקשתו? (ו)
אחאב מקבץ כ־400 נביאי בעל, המתנבאים את הצלחת המלחמה.
 3. מדוע יהושפט אינו מסתפק בזה, מה הוא ביקש וכיצד אחאב מגיב לו? (ז-ח)
כיוון שאין דרך נביאי ה' להתנבא כולם באותו לשון. לכן שאל את אחאב האם אין נביא לה', אחאב משיבו שיש מיכיהו בן ימלה, אלא שאינו מנבא עליו טוב...
 4. מדוע מיכיהו בן ימלה הוזמן לפני אחאב, מה הוא התבקש ע"י השליח, ומה ענה לו? (ט-יד)
כיוון שיהושפט לא הסתפק בנבואת נביאי הבעל, אלא ביקש נבואת נביא ה'. לכן אחאב שלח לקרוא לו. השליח ציין בפני מיכיהו מה התנבאו שאר הנביאים וביקש ממיכיהו שגם ינבא טוב על המלך. תגובת מיכיהו – איני שולט בתוכן הנבואות, מה שה' אומר לי – אני אומר.
 5. מה אמר מיכיהו לאחאב, ומה היתה תגובתו של אחאב? (טו-כח)
מיכיהו אומר לאחאב שעמ"י יפסיד במלחמה, העם יברח ויחזור בשלום, ורק אחאב לבדו ימות. וכדי לגרום למותו של אחאב במלחמה ניתנה רוח שקר בפי נביאיו, שישכנעוהו לצאת למלחמה, כדי שכך יבוא לידי מיתה. אחאב מתוך בטחונו בדברי נביאי הבעל ציווה שישומו את מיכיהו במאסר ויתנו לו מעט מים ולחם עד שובו של אחאב בשלום מהמלחמה.
3. **מלחמת ישראל בארם: (כט-מ)**
 1. מה ציווה מלך ארם את שרי בנוגע למטרת המלחמה? (לא)
מטרת המלחמה היא הריגת מלך ישראל לבדו.
 2. באיזה אמצעי זהירות נוקט אחאב בעת יציאתו למלחמה? (כט-ל)
מתחפש על מנת שלא יזהו אותו לוחמי ארם.
 3. כיצד מת אחאב? תאר את גבורתו בהקשר זה! (לד-מ)
איש מאנשי ארם ירה בקשת ל"תומר", ואותו חץ פגע בו בין קליפות השריון וכך הביא למותו. למרות שאחאב נפגע במלחמה הוא הסתיר זאת מהלוחמים על מנת שלא תיפול רוחם (ביקש מרוכבו שיקח אותו לאחור, ונשאר עומד במרכבתו על מנת שלא יבחינו בכך).
 4. כיצד מגיב יהושפט בשעה שנלחמו בו? ומה תוצאת תגובתו? (לב-לג)
זעק אל ה', וה' הושיעו.
4. **תיאור יהושפט: (מא-נא)**
 1. כמה זמן מלך? והאם הלך בדרך ה'? (מב-מג)
25 שנים מלך, הלך בדרך ה' כאסא אביו.
 2. איזה מעשה טוב הוא עשה שאביו לא עשה? (מז)
ביטל את הקדשים (=זנות).
 3. מה מנע מיהושפט להביא זהב באניות מאופריה, ומדוע זה קרה? היעזר במפרשים (מח-נ)
האניות נשברו כשהגיעו לעציון גבר. זה קרה משום שהנביא הוכיח אותו על כך שהצטרף לאחזיהו בן אחאב שהיה מלך רשע.
5. **המלך אחזיה: מי הוא היה, וכיצד הוא מתואר? (נב-נד)**
בנו של אחאב, מתואר כמי שלא הלך בדרך ה' ועשה עבירות להכעיס.